

INFORME 32/2018

**AJUNTAMENT
DE BARCELONA**
MODIFICACIONS
PRESSUPOSTÀRIES,
EXERCICI 2016

INFORME 32/2018

**AJUNTAMENT
DE BARCELONA**
MODIFICACIONS
PRESSUPOSTÀRIES,
EXERCICI 2016

Edició: febrer de 2019

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

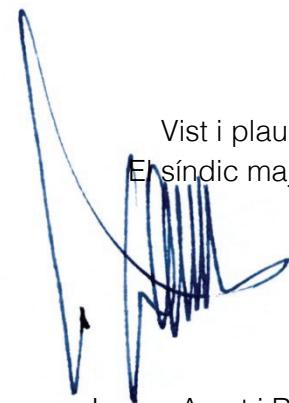
MANEL RODRÍGUEZ TIÓ, secretari general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

Que a Barcelona, el dia 20 de desembre del 2018, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, Jaume Amat i Reyero, amb l'assistència dels síndics Jordi Pons i Novell, Miquel Salazar Canalda, Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom, Maria Àngels Servat Pàmies i Emma Balseiro Carreiras, actuant-hi com a secretari el secretari general de la Sindicatura, Manel Rodríguez Tió, i com a ponent el síndic Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 32/2018, relatiu a l'Ajuntament de Barcelona, modificacions pressupostàries, exercici 2016.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 16 de gener de 2019

Vist i plau
El síndic major

Jaume Amat i Reyero

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	8
1. INTRODUCCIÓ	9
1.1. INFORME	9
1.1.1. Objecte i abast.....	9
1.1.2. Metodologia	9
1.2. ENS FISCALITZAT	10
1.2.1. Antecedents	10
1.2.2. Activitats i organització	10
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA.....	17
2.1. RETIMENT DE COMPTES.....	17
2.2. INFORMACIÓ COMPTABLE OBJECTE DE FISCALITZACIÓ.....	17
2.2.1. Pressupost de l'exercici 2015 prorrogat per a l'exercici 2016.....	19
2.2.2. Modificacions de crèdits pressupostaris.....	23
2.2.2.1. <i>Crèdits extraordinaris i suplementes de crèdit</i>	25
2.2.2.2. <i>Incorporació de romanents de crèdit</i>	35
2.2.2.3. <i>Crèdits generats per ingressos</i>	37
2.2.2.4. <i>Transferències de crèdit</i>	43
3. CONCLUSIONS	55
3.1. OBSERVACIONS.....	55
3.2. RECOMANACIONS	60
4. ANNEXOS	61
4.1. RESUM DELS COMPTES ANUALS.....	61
4.2. MEMÒRIA	66
5. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	66
5.1. AL·LEGACIONS REBUDES.....	66
5.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS.....	76

ABREVIACIONS

AMB	Àrea Metropolitana de Barcelona
BOP	Butlletí Oficial de la Província de Barcelona
BSAV	Barcelona Sagrera Alta Velocitat, SA
DGAPH	Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge
DGPFAT	Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor
FFT	Fons per al foment del turisme
IEET	Impost sobre les estades en establiments turístics
LOEPSF	Llei orgànica 2/2012, del 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera
M€	Milions d'euros
SEC	Sistema europeu de comptes nacionals i regionals
TMTR	Taxa metropolitana de tractament de residus
TRLRHL	Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 2/2004, del 5 de març

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INFORME

1.1.1. Objecte i abast

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, emet aquest informe de fiscalització limitada, financera i de legalitat, relatiu a l'Ajuntament de Barcelona (exclosos els ens dependents), corresponent a l'exercici 2016.

L'objecte del treball ha estat la fiscalització de l'activitat economicofinancera de l'Ajuntament de Barcelona durant l'exercici 2016, limitada a la revisió d'aquells aspectes relacionats amb el compliment de la normativa vigent pel que fa als imports que consten en l'Estat de liquidació del pressupost de l'exercici 2016 en concepte de modificacions de crèdit.

Per tant, la finalitat d'aquest treball s'ha adreçat a verificar que la tramitació dels expedients de modificacions de crèdits pressupostaris efectuada per l'Ajuntament durant l'exercici 2016 es va fer conforme a la normativa que li era d'aplicació, tant pel que fa a les normes pressupostàries com als preceptes referits al compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària i de sostenibilitat financera, i que la informació que consta en relació amb aquestes modificacions es va presentar de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que és d'aplicació.¹

En conseqüència, aquest treball té un caràcter limitat que no correspon al d'una fiscalització completa i, per tant, les conclusions no poden utilitzar-se fora d'aquest context, ni extrapolar-se a la resta de l'activitat desenvolupada per l'Ajuntament durant el període examinat.

L'àmbit temporal d'aquest informe ha estat l'exercici 2016, encara que, quan ha estat necessari per completar el treball, s'ha ampliat a períodes anteriors i posteriors.

Les conclusions de l'informe inclouen les observacions més significatives pels incompliments i les anomalies detectades, i les recomanacions sobre millores en la gestió de les activitats desenvolupades per l'entitat, en aquells aspectes susceptibles de millora que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.1.2. Metodologia

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els Principis i normes internacionals de fiscalització del sector públic generalment acceptades i ha inclòs totes aquelles proves,

1. Instrucció del model normal de comptabilitat local, aprovada mitjançant l'Ordre del Ministeri d'Hisenda i Administracions Públiques 1781/2013, del 20 de setembre.

de compliment i substantives, que s'han considerat necessàries per obtenir evidències suficients i adients per poder expressar les conclusions que s'exposen en l'informe.

1.2. ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents

El municipi de Barcelona està situat a la comarca del Barcelonès, a la província de Barcelona. El seu territori és de 100,39 km² (segons l'Institut d'Estadística de Catalunya) i la seva població en l'exercici objecte de fiscalització era de 1.608.746 habitants, segons el padró municipal de l'any 2016 referit a l'1 de gener.²

1.2.2. Activitats i organització

El fet que Barcelona sigui una gran metròpoli i que, a més a més, sigui la capital de Catalunya va comportar l'aplicació d'un tractament jurídic específic reconegut mitjançant el Decret 1166/1960, del 23 de maig, pel qual es va aprovar el text articulat de la Llei per la qual s'estableix un règim especial per al municipi de Barcelona.

Posteriorment, dins la legislació del marc constitucional, tant la Llei 7/1985, del 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, com la Llei 8/1987, del 15 d'abril, municipal i de règim local de Catalunya³ van reconèixer la legislació especial esmentada en tot allò que no s'oposés a algun aspecte de qualsevol de les dues lleis o fos contradictori o incompatible amb elles. Igualment, la Llei 39/1988, del 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals⁴ va reconèixer al municipi de Barcelona un règim financer especial.

Així, com a pas previ per a l'adaptació del règim especial del municipi de Barcelona a la legislació mencionada, el 16 de juliol del 1997 el Plenari de l'Ajuntament va aprovar per unanimitat un text articulat de Carta municipal, el qual contenia tant les matèries que afectaven normes i competències d'àmbit autonòmic com les que havien de ser aprovades per una llei estatal.

Amb la Llei 22/1998, del 30 de desembre, de la Carta Municipal de Barcelona, el Parlament de Catalunya va aprovar una part de les regulacions preteses en aquell text, les quals fan referència, entre altres, a aspectes organitzatius i de competències municipals.

2. Segons el Reial decret 636/2016, del 2 de desembre, pel qual es declaren oficials les xifres de població resultants de la revisió del padró municipal referides a l'1 de gener del 2016.

3. Actualment Decret legislatiu 2/2003, del 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya.

4. Actualment Reial decret legislatiu 2/2004, del 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals.

Des de l'entrada en vigor de la Carta Municipal, aquest text legal ha estat objecte de tres modificacions: la primera, per mitjà de la Llei 11/2006, del 19 de juliol, que va modificar els articles 3 i 11, sobre els símbols representatius de la ciutat; la segona, a través de la Llei 7/2010, del 21 d'abril, que va afegir al text legal un nou títol per incorporar-hi la regulació del Consell Econòmic i Social, i la tercera, per mitjà de la Llei 18/2014, del 23 de desembre, que va fer-hi diverses modificacions, entre les quals destaca la disposició addicional referent a la Gasetta Municipal.

Així mateix, mitjançant la Llei 1/2006, del 13 de març, per la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona, la legislació estatal va reconèixer les especialitats de la ciutat en matèries de competència estatal. Aquesta Llei, juntament amb la Llei 22/1998 del Parlament de Catalunya, conformen la regulació del règim especial aplicable a la ciutat de Barcelona.

L'Ajuntament de Barcelona presta la totalitat dels serveis mínims establerts en l'article 67 del Text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, del 28 d'abril, a més d'altres serveis no obligatoris.

Pel que fa a l'organització, en l'exercici 2016 el règim organitzatiu i de funcionament de l'Ajuntament es regia per un reglament orgànic municipal propi, publicat en el *Butlletí Oficial de la Província de Barcelona* (BOP) el 15 de març del 2001 i revisat en diverses ocasions. L'última modificació vigent per a l'exercici 2016 va ser l'aprovada pel Plenari del Consell Municipal el 25 de novembre del 2016.

A continuació s'indiquen els grups municipals, els òrgans de govern de l'Ajuntament, els principals òrgans complementaris, els ens dependents constituïts per a la prestació de serveis, les altres entitats vinculades i altres entitats en què participava l'Ajuntament durant el 2016. També s'indiquen els llocs de treball on requeia la responsabilitat de les funcions de control intern de legalitat i economicofinancer.

a) Grups municipals

Els grups municipals i el nombre de membres que els conformaven el 2016 es mostren en el quadre següent:

Quadre 1. Grups municipals de l'Ajuntament de Barcelona en l'exercici 2016

Partits polítics que conformen el grup municipal	Nombre de membres
Barcelona en Comú – Entesa (BComú-E)	11
Convergència i Unió (CiU)	10
Ciudadans – Partit de la Ciutadania (C's)	5
Esquerra Republicana de Catalunya – Acord Municipal (ERC-AM)	5
Partit dels Socialistes de Catalunya – Candidatura del Progrés (PSC-CP)	4
Partit Popular (PP)	3
Candidatura d'Unitat Popular Capgirem Barcelona – Poble Actiu (CUP-PA)	3
Total membres	41

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

b) Òrgans de govern

El 2016 l'Ajuntament tenia constituïts els següents òrgans de govern:

- El Consell Municipal: integrat per quaranta-una persones, incloent-hi l'alcalde, que el presidia, i els regidors de l'Ajuntament.
- L'alcalde.
- Els tinentes d'alcalde: en nombre de cinc persones, nomenades per l'alcalde.
- La Comissió de Govern: formada per quinze membres, l'alcalde, els cinc tinentes d'alcalde i nou regidors, nomenats per l'alcalde.
- Els presidents i els regidors de districte: nomenats per l'alcalde d'entre els regidors.
- Els consells de districte: en nombre de deu, un per a cada districte, i integrats pels presidents i els regidors de districte.

c) Òrgans complementaris

Com a principals òrgans complementaris, al tancament del 2016 l'Ajuntament tenia constituïts els que s'indiquen a continuació:

- Quatre comissions permanents del Consell Municipal, integrades per un mínim de cinc regidors. El nombre de regidors que pot designar cada grup municipal per integrar les comissions del Consell Municipal ha de ser proporcional a la composició del Plenari. En les comissions en què no es pugui garantir aquesta proporcionalitat s'ha d'actuar amb vot ponderat. Aquestes comissions eren les següents:
 - La Comissió d'Economia i Hisenda que, a més, exercia les funcions atribuïdes per la legislació a la Comissió Especial de Comptes, d'existència preceptiva; estava integrada per quinze persones i presidida per l'alcalde o per qui aquesta delegués.
 - La Comissió de Drets Socials, Cultura i Esports.
 - La Comissió de Presidència, Drets de Ciutadania, Participació, Seguretat i Prevenció.
 - La Comissió d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat.
- La Junta de Portaveus, constituïda pels portaveus dels grups municipals i presidida per l'alcalde.
- La síndica de greuges de Barcelona, elegida pel Plenari del Consell Municipal, a proposta de l'alcalde.

En el quadre següent es detallen les persones que en l'exercici 2016 integraven el Plenari del Consell Municipal de la corporació, l'òrgan municipal al qual, si es queia, pertanyien i el grup municipal de què formaven part:

Quadre 2. Membres del Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona en l'exercici 2016

Nom	Òrgan de govern municipal al qual pertany (a més de formar part del Ple)	Grup municipal
Ada Colau Ballano Gerardo Pisarello Prados Laia Ortiz Castellví Jaume Asens i Llodrà Janet Sanz Cid Gala Pin Ferrando Agustí Colom Cabau Laura Pérez Castaño Mercedes Vidal Lago Josep Maria Montaner Martorell Eloi Badia Casas	Alcaldesa / CG Primer TA / CG / CEC Tercera TA / CG Quart TA / CG Cinquena TA / CG CG / CEC CG / CEC CG / CEC CG CG CG	BComú-E
Xavier Trias i Vidal de Llobatera Sònia Recasens i Alsina Jaume Ciurana i Llevadot Jordi Martí i Galbis Mercè Homs i Molist Francina Vila i Valls Teresa Maria Fandos i Payà Raimond Blasi i Navarro Gerard Ardanuy i Mata	CEC CEC CEC CEC	CiU
Carina Mejías Sánchez Maria Magdalena Barceló Verea Francisco Sierra López Santiago Alonso Beltran Koldo Blanco Uzquiano	CEC CEC	C's
Alfred Bosch i Pascual Juanjo Puigcorbé i Benaiges Montserrat Benedí i Altés Trini Capdevila i Burniol Jordi Coronas i Martorell	CEC CEC	ERC-AM
Jaume Collboni i Cuadrado Carmen Andrés Añón Montserrat Ballarín España Daniel Mòdol i Deltell	Segon TA / CG CG CG / CEC CG	PSC-CP
Alberto Fernández Díaz Ángeles Esteller Ruedas Xavier Mulleras Vinzia	CEC	PP
María José Lecha González Maria Rovira i Torrens Eulàlia Reguant i Cura	CEC	CUP-PA

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Clau:

CG: Comissió de Govern.

CEC: Comissió Especial de Comptes.

TA: Tinent o tinenta d'alcalde.

d) Ens dependents de l'Ajuntament i altres entitats vinculades

Durant l'exercici 2016 l'Ajuntament tenia constituïdes les entitats dependents següents, els comptes dels quals s'integren en el Compte general de l'Ajuntament:

- Organismes autònoms locals
 - Institut Municipal d'Educació de Barcelona
 - Institut Municipal de Persones amb Discapacitat
 - Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida
 - Institut Municipal de Mercats
 - Institut Municipal d'Hisenda de Barcelona
 - Institut Municipal d'Urbanisme
 - Institut Municipal d'Informàtica de Barcelona
 - Institut Barcelona Esports
 - Institut Municipal de Serveis Socials de Barcelona

- Consorcis adscrits
 - Consorci Museu d'Art Contemporani de Barcelona
 - Consorci El Far, Centre de Treballs del Mar
 - Consorci de l'Auditori i l'Orquestra
 - Consorci Localret
 - Consorci del Besòs
 - Institut d'Infància i Món Urbà
 - Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona
 - Consorci de les Biblioteques de Barcelona
 - Consorci del Campus Interuniversitari Diagonal-Besòs
 - Agència Local d'Energia de Barcelona
 - Consorci del Mercat de les Flors / Centre de les Arts de Moviment
 - Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona

- Entitats públiques empresarials locals
 - Institut Municipal de Parcs i Jardins
 - Institut de Cultura de Barcelona
 - Patronat Municipal de l'Habitatge de Barcelona
 - Fundació Mies Van der Rohe

- Societats mercantils íntegrament participades
 - Barcelona de Serveis Municipals, SA

- Informació i Comunicació de Barcelona, SA, SPM
- Barcelona Activa, SA
- Barcelona d'Infraestructures Municipals, SA
- Societat Municipal Barcelona Gestió Urbanística, SA
- Parc d'Atraccions Tibidabo, SA
- Cementiris de Barcelona, SA
- Barcelona Cicle de l'Aigua, SA
- Foment de Ciutat, SA
- Localret, SA

En el període fiscalitzat l'Ajuntament de Barcelona participava en els ens següents, la documentació dels quals l'Ajuntament adjunta com a informació complementària al Compte general:

- Societats amb participació majoritària en el capital social
 - Tractament i Selecció de Residus, SA (58,64%)
 - Mercados de Abastecimientos de Barcelona, SA (50,69%)
 - Selectives Metropolitanas, SA (58,64%)
 - Solucions Integrals per als Residus, SA (58,64%)
- Societats amb participació minoritària en el capital social
 - Barcelona Regional, Agència de Desenvolupament Urbà, SA (20,63%)
- Entitats sense finalitat de lucre
 - Fundació Julio Muñoz Ramonet
 - Fundació Barcelona Mobile World Capital Foundation
 - Fundació Pi i Sunyer, d'Estudis Autònoms i Locals
 - Fundació Barcelona Cultura
 - Fundació per la Navegació Oceànica Barcelona
 - Fundació Barcelona Institute of Technology for the Habitat (Bit Habitat)
 - Fundació Museu Picasso de Barcelona
 - Asociación Internacional de Ciudades Educadoras
 - Red de Juderías de España Caminos de Sefarad

L'Ajuntament també participava en altres òrgans i entitats de diversa índole relacionats amb el municipi de Barcelona (per a més detall vegeu la Memòria dels comptes anuals).

e) Control intern

La normativa estableix i reserva a la Intervenció l'exercici de les funcions de control intern relatives a la gestió economicofinancera i pressupostària de les entitats locals i dels seus ens dependents en la seva triple accepció:

- Funció interventora, per assegurar l'observança de la normativa aplicable a cada cas.
- Funció de control financer, que s'efectua mitjançant procediments d'auditoria, amb l'objecte de comprovar el funcionament en l'aspecte economicofinancer dels serveis de l'entitat, dels seus organismes autònoms i de les societats mercantils que en depenguin.
- Funció de control d'eficàcia, que consisteix en la comprovació periòdica del grau de compliment dels objectius, i l'anàlisi del cost de funcionament i del rendiment dels respectius serveis o inversions.

Aquestes funcions estan reservades a funcionaris amb habilitació de caràcter nacional, atesa la condició de funcions públiques necessàries en totes les corporacions locals.

La normativa també assigna a la Intervenció la funció de comptabilitat, llevat que a l'entitat li sigui d'aplicació el règim especial establert per als municipis de gran població en el títol X de la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local, del 2 d'abril, en què la funció de comptabilitat l'ha d'exercir un òrgan separat de la Intervenció i el seu titular ha de ser també un funcionari amb habilitació de caràcter nacional.

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, la segregació de la funció de control intern de la de comptabilitat ja s'efectuava des de l'any 1995, si bé, amb l'entrada en vigor de la Llei 1/2006, del 13 de març, per la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona, es va erigir com a un dels principis que informen la gestió economicofinancera de l'Ajuntament. Per tant, la funció de comptabilitat l'exerceix la Direcció de Pressupostos i Política Fiscal, a través de la Direcció de Serveis de Pressupost i de la Direcció de Serveis de Comptabilitat.

Pel que fa als llocs de treball de la Intervenció, el 2016 l'Ajuntament de Barcelona tenia en la seva plantilla de personal les tres places següents, ocupades mitjançant el sistema de lliure designació: la de l'Interventor general, ocupada des del maig del 2006 per un funcionari amb habilitació de caràcter nacional, pertanyent a la subescala d'Intervenció-tresoreria, categoria superior, i dues places d'Intervenció adjunta, ocupades des de l'abril del 1989 i des del juny del 2006, per una funcionària i un funcionari, respectivament; ambdós d'habilitació nacional, pertanyents a la subescala d'Intervenció-tresoreria, categoria superior.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. RETIMENT DE COMPTES

En el Plenari del Consell Municipal del 6 d'octubre del 2017 es va aprovar definitivament el Compte general de l'Ajuntament de Barcelona corresponent a l'exercici 2016 després que s'haguessin fet tots els tràmits preceptius. Per tant, l'Ajuntament el va aprovar amb un breu retard respecte el termini màxim fixat per la normativa –abans de l'1 d'octubre del 2017.

L'Ajuntament va trametre el Compte general a la Sindicatura el 9 d'octubre del 2017, dins el termini màxim establert (abans del 15 d'octubre del 2017). Tanmateix, el Compte tramés no es va poder considerar complet, perquè hi mancava una part de la documentació referida a tres dels seus ens dependents; aquesta documentació es va lliurar posteriorment.

El 22 de novembre del 2017 la Sindicatura va considerar que el Compte general de l'Ajuntament de Barcelona de l'exercici 2016 s'havia presentat complet i, d'acord amb el que estableix la normativa, va comunica-ho al Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge (DGAPH) de la Generalitat de Catalunya.

En els quadres de l'annex 4.1 es resumeixen els comptes i estats més representatius inclosos en el Compte general de l'Ajuntament de l'exercici 2016, i s'indica l'enllaç per poder disposar dels comptes i estats que l'integren. En l'annex 4.2 hi ha l'enllaç per poder disposar de la part descriptiva de la Memòria.

2.2. INFORMACIÓ COMPTABLE OBJECTE DE FISCALITZACIÓ

D'acord amb la normativa en matèria de pressupostos, el pressupost general de l'Ajuntament de Barcelona per a l'exercici 2016 s'hauria d'haver aprovat definitivament abans del 31 de desembre del 2015; tanmateix, atès que no es va donar aquest fet, cal considerar que és d'aplicació el que és preceptiu en relació amb la pròrroga del pressupost de l'exercici anterior.

En conseqüència, la informació comptable objecte d'aquest treball ha estat, a més de les modificacions de crèdits pressupostaris efectuades durant l'exercici 2016, el pressupost prorrogat de l'exercici 2015 per a l'exercici 2016, a partir del qual es van incorporar aquestes modificacions.

Aquesta part de l'informe s'ha estructurat de la manera següent:

- En l'apartat 2.2.1 s'exposa el resultat de l'anàlisi feta sobre l'expedient de pròrroga del pressupost del 2015 per a l'exercici 2016, amb els corresponents ajustaments a la baixa efectuats per l'Ajuntament.
- En l'apartat 2.2.2 s'analitzen les modificacions de crèdits pressupostaris efectuades durant l'exercici 2016, segons les diferents tipologies, així com la incidència que aquestes modificacions van tenir sobre l'estabilitat pressupostària i la sostenibilitat financera.

Cal assenyalar que en l'exercici 2016 l'Ajuntament no va aprovar un pressupost general específic per a l'exercici 2016, sinó que es va mantenir el pressupost prorrogat del 2015 durant tot l'any.

Així mateix, en el 2016 van continuar en vigor les bases d'execució del pressupost de l'exercici 2015, llevat d'alguns articles que es van modificar el 5 de maig del 2016, juntament amb les modificacions de crèdit incloses en l'expedient 3-010/2016, analitzat en l'apartat 2.2.2.1. Tanmateix, els articles modificats no tenien incidència sobre les disposicions relatives a les modificacions pressupostàries.

D'altra banda, cal tenir present que, en previsió d'un possible incompliment de la regla de la despesa al tancament del 2015 –derivat, bàsicament, de la modificació pressupostària que estava en tràmit d'aprovació en aquell moment, i que consistia en crèdits extraordinaris i suplementos de crèdits a finançar amb romanent de tresoreria per a despeses generals– en el Plenari del Consell Municipal del 30 d'octubre del 2015 l'Ajuntament va aprovar inicialment un pla economicofinancer consolidat per al període 2015-2016, amb la finalitat de permetre durant aquest període (resta del 2015 i 2016) revertir la situació respecte a l'incompliment esmentat.

Aquest pla, que va ser aprovat per la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor (DGPFAT) de la Generalitat el 19 de novembre del 2015, preveia l'incompliment de la regla de la despesa al tancament del 2015 en una quantitat màxima estimada en termes consolidats de 118,96 M€, si bé, aquest incompliment quedaria automàticament esmenat amb el projecte de pressupost previst per al 2016, el qual, com ja s'ha esmentat, no es va arribar a aprovar.

En aquest sentit cal indicar que el pressupost de l'exercici 2015 prorrogat per al 2016 donava compliment a la regla de la despesa, tal com es va posar de manifest en l'informe de la Intervenció corresponent (vegeu l'apartat 2.2.1).

No obstant això, a causa de la modificació pressupostària per incorporació de romanents de crèdit aprovada el 31 de març del 2016 (analitzada en l'apartat 2.2.2.2) i de l'aprovada

el 5 de maig del 2016, consistent en crèdits extraordinaris i suplementos de crèdits (analitzada en l'apartat 2.2.2.1), i pels mateixos motius que van fer necessària la formulació del pla 2015-2016 esmentat anteriorment (impacte negatiu sobre la regla de la despesa de les modificacions pressupostàries a finançar amb romanent de tresoreria per a despeses generals), en el Plenari del Consell Municipal del 5 de maig del 2016 es va aprovar un altre pla economicofinancer consolidat per al període 2016-2017, el qual va ser aprovat per la DGPFAT el 22 de juny del 2016.

2.2.1. Pressupost de l'exercici 2015 prorrogat per a l'exercici 2016

Segons estableix la normativa, si a l'inici de l'exercici econòmic no s'ha aprovat el pressupost general corresponent, es considerarà automàticament prorrogat el pressupost de l'any anterior, fins al límit global dels seus crèdits inicials. No obstant això, la pròrroga no pot afectar els crèdits de despeses destinats a aquells serveis o programes que s'haurien d'haver finalitzat en l'exercici anterior, ni tampoc els destinats a atendre despeses finançades amb ingressos afectats que s'haurien d'haver rebut, exclusivament, en aquell exercici.

Per tant, les limitacions exposades en el paràgraf anterior suposen, a la pràctica, que el pressupost prorrogat de l'exercici ha de ser el pressupost inicial de l'exercici anterior amb els ajustaments a la baixa corresponents.

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant el decret d'Alcaldia del 30 de desembre del 2015 es van aprovar els ajustaments a la baixa incorporats en la pròrroga del pressupost de l'exercici 2015 per a l'exercici 2016, amb l'informe previ de la Intervenció, i l'11 de gener del 2016 es va publicar aquest decret en la *Gasetta Municipal de Barcelona*.⁵

En el quadre següent es mostra el pressupost inicial de l'exercici 2015; els ajustaments a la baixa que es van fer per les previsions i els crèdits no prorrogables, d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, i el pressupost inicial prorrogat per a l'exercici 2016, a partir del qual l'Ajuntament va iniciar l'exercici econòmic:

5. La disposició addicional primera de la Llei 22/1998, del 30 de desembre, de la Carta Municipal de Barcelona, estableix que la *Gasetta Municipal de Barcelona* és el diari oficial de l'Ajuntament de Barcelona i té caràcter de document públic i autèntic i plena validesa jurídica. Es publica a la seu electrònica municipal i conté totes les disposicions, els actes, les informacions i els anuncis que hagin de ser objecte de publicació oficial per l'Ajuntament de Barcelona. En els casos determinats per la legislació vigent, aquesta publicació constitueix l'únic mitjà de publicitat oficial.

Quadre 3. Pressupost inicial prorrogat per a l'exercici 2016

Concepte	Pressupost inicial de l'exercici 2015	Ajustaments a la baixa	Pressupost inicial prorrogat per a l'exercici 2016
1. Capítols d'ingressos			
1. Impostos directes	943.767.320,00	0,00	943.767.320,00
2. Impostos indirectes	55.749.790,00	0,00	55.749.790,00
3. Taxes i altres ingressos	260.080.061,92	0,00	260.080.061,92
4. Transferències corrents	1.052.676.699,58	(1.250.703,45)	1.051.425.996,13
5. Ingressos patrimonials	42.135.629,00	0,00	42.135.629,00
A) Operacions corrents	2.354.409.500,50	(1.250.703,45)	2.353.158.797,05
6. Alienació d'inversions reals	500.080,00	(400.000,00)	100.080,00
7. Transferències de capital	29.106.649,00	(19.106.639,00)	10.000.010,00
B) Altres operacions no financeres	29.606.729,00	(19.506.639,00)	10.100.090,00
Total operacions no financeres (A+B)	2.384.016.229,50	(20.757.342,45)	2.363.258.887,05
8. Actius financers	5.000.000,00	0,00	5.000.000,00
9. Passius financers	161.550.000,00	(3.841.263,18)	157.708.736,82
Total ingressos	2.550.566.229,50	* (24.598.605,63)	2.525.967.623,87
2. Capítols de despeses			
1. Despeses de personal	355.786.464,55	0,00	355.786.464,55
2. Despeses de béns corrents i serveis	603.468.828,03	(1.059.493,30)	602.409.334,73
3. Despeses financeres	34.707.752,20	0,00	34.707.752,20
4. Transferències corrents	995.669.824,78	(1.019.058,42)	994.650.766,36
5. Fons de contingència i altres imprevistos	6.477.736,89	0,00	6.477.736,89
A) Operacions corrents	1.996.110.606,45	(2.078.551,72)	1.994.032.054,73
6. Inversions reals	352.109.003,55	(84.889.645,81)	267.219.357,74
7. Transferències de capital	21.741.338,55	(6.188.800,00)	15.552.538,55
B) Altres operacions no financeres	373.850.342,10	(91.078.445,81)	282.771.896,29
Total operacions no financeres (A+B)	2.369.960.948,55	(93.156.997,53)	2.276.803.951,02
8. Actius financers	21.421.544,14	0,00	21.421.544,14
9. Passius financers	159.183.736,81	(1.474.999,99)	157.708.736,82
Total despeses	2.550.566.229,50	(94.631.997,52)	2.455.934.231,98
3. Situació econòmica			
Total ingressos	2.550.566.229,50	(24.598.605,63)	2.525.967.623,87
Total despeses	2.550.566.229,50	(94.631.997,52)	2.455.934.231,98
Superàvit / (dèficit)	0,00	70.033.391,89	70.033.391,89

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

* Segons l'informe de la Intervenció referit a la proposta de pròrroga del pressupost per a l'exercici 2016, aquest import fa referència a les previsions d'ingressos afectats no recurrents i que, per tant, no tindrien lloc en el 2016.

De les xifres reflectides en el quadre anterior es dedueix que les previsions d'ingressos es van disminuir en un 0,96% i els crèdits per a despeses en un 3,71%, la qual cosa va

comportar que el pressupost del 2015 prorrogat per al 2016 partís d'un superàvit inicial de 70,03 M€.

De l'informe de la Intervenció del 22 de desembre del 2015 referit als imports inclosos en la proposta de pròrroga, on s'analitzen els ajustaments a la baixa efectuats i el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària i de sostenibilitat financera del pressupost prorrogat, es dedueix el següent:

- Pel que fa als ajustaments a la baixa, la Intervenció va considerar que hi havia una sèrie de previsions i de crèdits pressupostaris prorrogats els quals, segons la naturalesa i les característiques dels ingressos o de les despeses corresponents, no eren susceptibles de pròrroga i, per tant, s'haurien d'haver inclòs com a tals. Els ajustaments no realitzats feien referència als aspectes següents:
 - De les previsions del capítol 9, Passius financers, es van prorrogar 157,71 M€, 156,16 M€ dels quals feien referència al nou finançament a concertar en el 2016. Això no obstant, segons va indicar la Intervenció, la normativa estableix que, en el cas de pròrroga pressupostària es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini, només i de manera excepcional, per finançar inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit. D'acord amb això, encara que no s'indica de manera expressa, es pot deduir que la previsió d'ingressos, per 156,16 M€, en concepte de nou endeutament no era susceptible de pròrroga.

Cal esmentar que els crèdits pressupostaris per a despeses del capítol 9 del pressupost prorrogat incloïen un import, també de 156,16 M€, per atendre les amortitzacions corresponents al 2016 dels préstecs vigents al tancament del 2015. Tanmateix, tot i coincidir l'import, les operacions a què feien referència no eren les referides al nou finançament esmentades en el paràgraf anterior.

- Pel que fa a les despeses, es va prorrogar la totalitat del crèdit pressupostari inicial de l'exercici 2015 del capítol 3, Despeses financeres, per un total de 34,71 M€, sense considerar que en el 2015 ja s'havien amortitzat totalment alguns dels préstecs que les generaven. Per tant, l'import no considerat per l'Ajuntament com un ajustament a la baixa per aquest concepte va ser per un total de 8,49 M€.
- Així mateix, es va prorrogar la totalitat del crèdit pressupostari inicial de l'exercici 2015 del capítol 8, Actius financers, per 21,42 M€, el qual incloïa 16,42 M€ per a la participació de l'Ajuntament en l'ampliació de capital de la societat Fira 2000, SA. Tanmateix, en l'informe es posa de manifest que, d'acord amb el conveni de finançament signat el 2010 amb la dita societat, el compromís de l'Ajuntament en relació amb la subscripció i el desemborsament de les accions corresponents, que finalit-

zava en el 2016, era per un total de 7,82 M€, amb la qual cosa s'infereix que l'import no considerat com un ajustament a la baixa per aquest concepte va ser de 8,60 M€.

- Quant a l'informe sobre el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària i de sostenibilitat financera en relació amb les dades del pressupost prorrogat per al 2016, la Intervenció va fer els càlculs corresponents en termes consolidats i amb criteris de comptabilitat nacional segons el Sistema europeu de comptes nacionals i regionals (SEC 2010) tal com és preceptiu i, d'acord amb els quals, no va posar de manifest cap incidència respecte al compliment de les regles fiscals corresponents: la capacitat de finançament, la regla de la despesa, el límit del deute i el límit del període mitjà de pagament.

En l'anàlisi del pressupost de l'exercici 2015 prorrogat per al 2016 s'han posat de manifest les observacions següents:

a) Ajustaments a la baixa realitzats per l'Ajuntament per obtenir el pressupost prorrogat per al 2016

Tal com s'ha descrit abans, de l'informe de la Intervenció del 22 de desembre del 2015, referit a la proposta de pròrroga del pressupost per al 2016, es dedueix que l'Ajuntament no va incloure dins els ajustaments a la baixa a efectuar sobre les dades del pressupost inicial del 2015 els conceptes següents:

- Quant a les previsions d'ingressos, no es va considerar l'ajustament a la baixa que hauria correspost pel nou finançament a concertar en el 2016 (capítol 9), per un total de 156,16 M€, atès que en el cas de pròrroga pressupostària la normativa no permet aquest tipus de finançament en el pressupost prorrogat (respecte a l'endeutament formalitzat en l'exercici 2016, vegeu l'observació *d* de l'apartat 2.2.2.1).
- Pel que fa als crèdits per a despeses, l'Ajuntament tampoc no va considerar un import de 8,49 M€ en concepte de despeses financeres (capítol 3) i un altre de 8,60 M€ en concepte de despeses per la subscripció i el desemborsament d'accions de Fira 2000, SA (capítol 8). Aquest fet va suposar que els crèdits pressupostaris inicials per a l'exercici 2016 incloguessin un total de 17,09 M€ per a despeses que no eren susceptibles de pròrroga.

Cal fer constar que d'aquests 17,09 M€ de crèdits pressupostaris no susceptibles de pròrroga, posteriorment l'Ajuntament, mitjançant modificacions per transferències de crèdit, va donar de baixa un total de 14,70 M€ (6,10 M€ del capítol 3 i 8,60 M€ del capítol 8) per augmentar els crèdits d'altres aplicacions de despeses.

L'Ajuntament va aprovar la proposta de pròrroga del pressupost per al 2016 sense tenir en compte els fets exposats per la Intervenció.

La Sindicatura considera que a més dels imports indicats per la Intervenció com a no susceptibles de pròrroga del capítol 3 de despeses, tampoc no seria prorrogable la part d'aquells crèdits pressupostaris que, d'acord amb les condicions dels préstecs, excedeix de l'import a pagar en el 2016 en concepte d'interessos; excés que s'ha quantificat en un total de 5,48 M€.

Les omissions indicades sobre les previsions d'ingressos i sobre els crèdits per a despeses, per uns totals de 156,16 M€ i de 22,57 M€, respectivament, van comportar que el pressupost inicial prorrogat per a l'exercici 2016 s'aprovés, de manera indeguda, amb un superàvit de 70,03 M€. Si s'haguessin considerat els ajustaments a la baixa esmentats, aquest pressupost hauria donat com a resultat un dèficit de 63,56 M€ i, per tant, en contra d'allò que preveu la normativa, ja que per a les corporacions locals només es permet l'aprovació del pressupost sense dèficit inicial. No obstant això, pel que fa als objectius d'estabilitat pressupostària i de sostenibilitat financera, l'efecte de les omissions esmentades no comportaria el seu incompliment.

b) Informe de la Intervenció sobre la proposta de pròrroga del pressupost per al 2016

De l'informe esmentat en l'observació anterior, referit a la proposta de pròrroga del pressupost per al 2016, s'infereixen aquells aspectes que, en relació amb els crèdits pressupostaris i les previsions d'ingressos a prorrogar, la Intervenció va considerar que no eren susceptibles de pròrroga, atès que no s'adequaven a la normativa.

No obstant això, aquestes declaracions d'improcedència no es van expressar, per a cada un dels aspectes en contradicció, d'una manera suficientment clara, taxativa i, si escau, quantificada, sinó que van quedar subsumides en comentaris descriptius o bé genèrics.

Així mateix, en l'informe tampoc no es va indicar l'efecte quantitatiu que les incorreccions determinades per la Intervenció tenien sobre el superàvit que resultava de la proposta de pròrroga, de 70,03 M€.

2.2.2. Modificacions de crèdits pressupostaris

El resum de les modificacions de crèdits pressupostaris realitzades en l'exercici, segons la seva tipologia, d'acord amb els imports que consten en la Memòria inclosa en els comptes anuals de l'Ajuntament del 2016, es mostra en el quadre següent:

Quadre 4. Modificacions de crèdits pressupostaris de l'exercici 2016 segons la seva tipologia

Capítol	Crèdits extraordinaris	Suplements de crèdit	Incorporacions de romanents de crèdit	Crèdits generats per ingressos	Transferències de crèdit		Total modificacions
					En augment	En disminució	
1. Despeses de personal	93.104,00	74.027.426,34	0,00	0,00	171.929.020,04	(201.958.165,20)	44.091.385,18
2. Despeses de béns corrents i serveis	17.190.845,55	50.000,00	1.207.770,62	2.115.303,75	21.077.598,43	(45.963.654,43)	(4.322.136,08)
3. Despeses financeres	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	(9.856.378,36)	(9.856.378,36)
4. Transferències corrents	58.656.395,40	5.088.525,68	358.898,93	20.617.896,25	145.673.871,23	(109.183.926,16)	121.211.661,33
5. Fons de contingència	1.200.000,00	1.822.263,11	0,00	0,00	11.650.236,89	(19.659.696,29)	(4.987.196,29)
6. Inversions reals	12.886.507,77	76.182.783,95	9.339.302,53	2.505.671,08	342.125.485,64	(329.507.559,76)	113.532.191,21
7. Transferències de capital	16.868.948,43	8.500.422,76	264.096,09	0,00	81.855.467,04	(58.182.898,09)	49.306.036,23
8. Actius financers	2.904.587,00	0,00	0,00	0,00	10.822.184,80	(10.821.585,78)	2.905.186,02
9. Passius financers	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total	109.800.388,15	165.671.421,84	11.170.068,17	25.238.871,08	785.133.864,07	(785.133.864,07)	311.880.749,24

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Nota: En l'exercici 2016 l'Ajuntament no va fer cap modificació de crèdit sota les modalitats d'ampliacions de crèdit i de baixes per anul·lació.

Les transferències de crèdit incloses en el quadre anterior que afecten els capítols 6 i 7 (Inversions reals i Transferències de capital, respectivament) inclouen un total de 325,68 M€, tant en positiu com en negatiu, que fan referència a un tipus de transferències anomenades per l'Ajuntament "minitransferències d'inversió", les quals no corresponen a modificacions de crèdit en el sentit estricte, atès que pertanyen al mateix nivell de vinculació jurídica. Per tant, no és necessària la seva tramitació i aprovació com a tals (vegeu l'observació a de l'apartat 2.2.2.4).

Durant l'any 2016 es van tramitar cent-setanta-dos expedients de modificació de crèdits, inclosos quaranta corresponents a les "minitransferències d'inversió" esmentades anteriorment. En el quadre següent es fa un resum de la distribució dels imports globals inclosos en aquests expedients segons la seva tipologia:

Quadre 5. Distribució dels expedients de modificacions de crèdits pressupostaris de l'exercici 2016

Expedients		Crèdits extraordinaris	Suplements de crèdit	Incorporació de romanents de crèdit	Crèdits generats per ingressos	Transf. de crèdit (positives i negatives)
Codi/tipus	Nombre					
Expedients individuals:*						
3-010/2016	1	109.800.388,15	165.671.421,84	0,00	0,00	96.181.184,29
49 (A, B i C) / 2016	1	0,00	0,00	11.170.068,17	0,00	0,00
Resta d'expedients:						
Crèdits generats per ingressos	36	0,00	0,00	0,00	25.238.871,08	0,00
Transferències de crèdit (excloses les minitransf.)	94	0,00	0,00	0,00	0,00	363.276.380,55
Minitransferències d'inversió	40	0,00	0,00	0,00	0,00	325.676.299,23
Total	172	109.800.388,15	165.671.421,84	11.170.068,17	25.238.871,08	785.133.864,07

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

* Atesa la seva importància quantitativa, aquests expedients s'han identificat de manera individual.

En els apartats següents es comenta el resultat de l'anàlisi realitzada segons els diferents tipus de modificacions.

2.2.2.1. Crèdits extraordinaris i suplements de crèdit

Els crèdits extraordinaris i els suplements de crèdit són un tipus de modificacions previstes per la normativa per a aquells supòsits en què s'hagi de fer una despesa inajornable per a l'exercici següent i per a la qual no hi hagi crèdit pressupostari, o bé que aquest sigui insuficient o no ampliable, respectivament.

La competència per aprovar aquestes modificacions correspon al Ple de l'entitat, amb l'informe previ de la Intervenció, i la seva tramitació en relació amb les normes sobre informació, reclamacions i publicitat ha de ser igual a l'establerta per a l'aprovació dels pressupostos.

En l'expedient de modificació, a més de les aplicacions pressupostàries concretes que s'han d'incrementar, s'han d'especificar els recursos amb què es finançaran, que en

aquests casos poden ser amb el romanent de tresoreria per a despeses generals, amb nous o majors ingressos corrents recaptats respecte dels previstos pressupostàriament o mitjançant baixes de crèdits no compromesos d'altres aplicacions i, en el cas de despeses d'inversió, també amb els recursos provinents d'operacions de crèdit. Així mateix, excepcionalment, per finançar noves o majors despeses per operacions corrents i sota determinats supòsits i requisits, aquestes modificacions també es poden finançar amb operacions de crèdit, excepte en el cas de pròrroga pressupostària.

El 5 de maig del 2016 el Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona va aprovar definitivament la modificació de crèdit número 3-010/2016, que incorporava les tres modalitats següents: crèdits extraordinaris, per un total de 109,80 M€; suplementos de crèdit, per un total de 165,67 M€, i transferències de crèdit que implicaven un canvi de l'àrea de despesa, per un total de 96,18 M€.

Els capítols del pressupost de despeses afectats pels crèdits extraordinaris i pels suplementos de crèdit i els recursos que els van finançar s'identifiquen en el quadre següent, en el qual, per qüestions pràctiques, s'han inclòs també les modificacions per les transferències de crèdit tramitades en el mateix expedient, encara que aquest tipus de modificació s'inclou també en l'anàlisi feta en l'apartat 2.2.2.4, conjuntament amb la resta de les modificacions efectuades sota aquesta modalitat.

Quadre 6. Detall dels crèdits extraordinaris, dels suplementos de crèdit i de les transferències de crèdit incloses en l'expedient 3-010/2016

Capítol	Crèdits extraordinaris	Suplementos de crèdit	Total crèdits extraordinaris i suplementos de crèdit	Transferències de crèdit		Total modificacions incloses en l'expedient
				En augment	En disminució	
1. Despeses de personal	93.104,00	74.027.426,34	74.120.530,34	10.166.725,36	0,00	84.287.255,70
2. Desp. béns corr. i serv.	17.190.845,55	50.000,00	17.240.845,55	11.282.725,55	(1.282.746,69)	27.240.824,41
3. Despeses financeres	0,00	0,00	0,00	0,00	(9.856.378,36)	(9.856.378,36)
4. Transferències corrents	58.656.395,40	5.088.525,68	63.744.921,08	54.481.496,49	(71.591.822,35)	46.634.595,22
5. Fons de continuïtat	1.200.000,00	1.822.263,11	3.022.263,11	11.650.236,89	(4.850.236,89)	9.822.263,11
Operacions corrents (A)	77.140.344,95	80.988.215,13	158.128.560,08	87.581.184,29	(87.581.184,29)	158.128.560,08
6. Inversions reals	12.886.507,77	76.182.783,95	89.069.291,72	0,00	0,00	89.069.291,72
7. Transferències de capital	16.868.948,43	8.500.422,76	25.369.371,19	0,00	0,00	25.369.371,19
Altres oper. no financ.(B)	29.755.456,20	84.683.206,71	114.438.662,91	0,00	0,00	114.438.662,91
Total oper. no financ. (A+B)	106.895.801,15	165.671.421,84	272.567.222,99	87.581.184,29	(87.581.184,29)	272.567.222,99
8. Actius financers	2.904.587,00	0,00	2.904.587,00	8.600.000,00	(8.600.000,00)	2.904.587,00
9. Passius financers	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Total modificacions	109.800.388,15	165.671.421,84	275.471.809,99	96.181.184,29	(96.181.184,29)	275.471.809,99
Finançament de les modificacions:						
Romanent de tresoreria per a despeses generals (aplicació al capítol 8 d'ingressos, Actius financers)						*153.161.763,29
Nou endeutament (aplicació al capítol 9 d'ingressos, Passius financers)						122.310.046,70
Total finançament						275.471.809,99

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

*Segons consta en el decret d'Alcaldia del 24 de febrer del 2016, d'aprovació de la liquidació del pressupost de l'exercici 2015, el romanent de tresoreria per a despeses generals del 2015 va ser de 195.876.905,01 €.

Aquestes modificacions de crèdit van comportar que pressupost de despeses prorrogat per al 2016, de 2.455,93 M€, s'incrementés en un 11,22%.

A continuació es fa un resum dels aspectes més rellevants en relació amb la tramitació administrativa efectuada:

- L'expedient de modificació es va iniciar amb l'informe de la Direcció de Pressupostos i Política Fiscal de l'Ajuntament del 24 de febrer del 2016 –la mateixa data que la de l'aprovació de la liquidació del pressupost de l'exercici 2015– on, a partir de l'informe previ dels diferents departaments afectats, s'exposaven els motius que sustentaven la modificació, s'identificaven les aplicacions pressupostàries a modificar i s'analitzava el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària i de sostenibilitat financera que comportaria la modificació.

Segons l'informe esmentat, els motius que emparaven la modificació es van agrupar en els tres grans blocs següents:

- Per adaptar els crèdits de la pròrroga pressupostària als del projecte de pressupost elaborat per a l'exercici 2016 que no va ser aprovat. Aquesta adaptació va consistir a incrementar els crèdits del pressupost prorrogat per arribar als crèdits pressupostats en el projecte.
- Per incrementar els crèdits per atendre noves necessitats no previstes en el projecte de pressupost del 2016, tant de despesa corrent com d'inversió.
- Per dotar pressupostàriament les despeses de personal derivades de la sentència 1001/2015 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que va determinar el pagament de l'1% de la massa salarial del 2007 i del 2008 als treballadors de l'Ajuntament.
- El 22 de març del 2016 la Comissió d'Economia i Hisenda de l'Ajuntament va aprovar inicialment la modificació, amb l'informe previ de la Intervenció, i el dia 24 del mateix mes es va publicar l'acord en el BOP.
- La resolució de les al·legacions presentades durant el termini d'exposició pública va donar lloc a diversos informes complementaris per part dels departaments competents de l'Ajuntament, inclosa la Intervenció, d'acord amb els quals es van modificar alguns dels imports considerats inicialment.
- Amb l'informe previ de la Intervenció, en la sessió extraordinària i urgent del 5 de maig del 2016, el Plenari del Consell Municipal va aprovar definitivament la modificació. Aquest acord es va publicar en la *Gasetta Municipal de Barcelona* del 10 de maig i en el BOP del 17 de maig d'aquell any.

De l'anàlisi de l'informe de la Intervenció en la seva versió definitiva del 3 de maig del 2016, juntament amb els dos informes que va efectuar prèviament, del 17 de març i del 15 d'abril del 2016, tots ells referits a la proposta de modificació de crèdit número 3-010/2016 que s'analitza, es dedueixen les consideracions fetes per la Intervenció següents:

- Per als crèdits extraordinaris i els suplementos de crèdit inclosos en la modificació calia acreditar el caràcter específic i determinat de la despesa a realitzar com també la impossibilitat de demorar-la fins a exercicis posteriors. Així mateix, s'havien de precisar les aplicacions pressupostàries afectades per la modificació.
- Respecte al finançament parcial d'aquesta modificació mitjançant part del romanent de tresoreria per a despeses generals provinent del 2015, per 153,16 M€ (d'un total de 195,88 M€), la Intervenció va esmentar el fet de no haver aplicat allò que estableix la normativa en relació amb el destí del superàvit pressupostari.⁶
- L'import dels crèdits extraordinaris i dels suplementos de crèdit corresponents a les despeses d'inversió (capítols 6 i 7), per un total de 114,44 M€, era inferior a la quantitat proposada per al seu finançament mitjançant operacions de crèdit, per un total de 122,31 M€. Segons la Intervenció, el límit de l'apel·lació al crèdit està donat pel límit de la inversió; a més, en el cas que la inexecució de les despeses corrents fos inferior a la prevista, no es donaria compliment al que preveu la normativa quan estableix que en situació de pròrroga pressupostària només es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini per finançar inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma de crèdits extraordinaris i de suplementos de crèdit.
- Pel que fa a les transferències de crèdit incloses en l'expedient, la Intervenció va mencionar el fet que el crèdit pressupostari que es proposava donar de baixa, per 47,38 M€, corresponent al concepte Transferències corrents a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) – Taxa metropolitana de tractament de residus (TMTR), estava afectat a uns ingressos específics i, en aquest aspecte, va recordar que els ingressos específics afectats a finalitats determinades no es podien destinar a satisfer el conjunt de les obligacions de l'entitat.

6. En l'apartat relatiu al Romanent de tresoreria de l'informe de la Intervenció del 24 de febrer del 2016, referit a la Liquidació del pressupost del 2015 de l'Ajuntament, s'indica el següent:

L'aprovació de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, amb les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 9/2013, de 20 de desembre, de control del deute comercial en el sector públic, ha introduït limitacions a la utilització del romanent de tresoreria com a recurs per al finançament de despesa. Així, el superàvit de la liquidació del pressupost en termes de comptabilitat nacional s'ha de destinar a la reducció del deute o, en els supòsits establerts per la disposició addicional sisena, a inversions financerament sostenibles. Cal tenir present que aquest superàvit s'ha de calcular de forma conjunta per a totes les entitats que consoliden amb l'Ajuntament de Barcelona a efectes del compliment de la Llei d'estabilitat pressupostària i, per tant, aquesta Intervenció entén que no es pot disposar del romanent de tresoreria per a despeses generals fins que no s'hagin calculat els imports que d'acord amb la Llei d'estabilitat pressupostària s'han de destinar a les finalitats indicades anteriorment (reduir el deute o en el seu cas a inversions financerament sostenibles).

Així mateix, la Intervenció va recordar que els crèdits de les aplicacions pressupostàries augmentats amb crèdits extraordinaris, amb suplementos de crèdit i amb transferències de crèdit, no podien ser minorats posteriorment amb transferències de crèdit i, que els crèdits minorats mitjançant transferències de crèdit, no podien ser augmentats per transferències.

- Quant a l'estabilitat pressupostària en relació amb aquesta modificació, la Intervenció va posar de manifest que el fet de finançar els crèdits extraordinaris i els suplementos de crèdit amb romanent de tresoreria per a despeses generals i també amb noves operacions de crèdit, tot i disminuir la capacitat de finançament en termes de comptabilitat nacional, no causaria l'incompliment de l'objectiu d'estabilitat, sempre que el nivell d'execució de les despeses no financeres fos el previst, estimat a l'efecte del càlcul en un 97%, ja que si aquest nivell fos del 100% sí que es produiria l'incompliment.

Pel que fa a la regla de la despesa, va informar que amb aquesta modificació de crèdit l'increment de la despesa computable faria que se superés el límit admès i, per tant, l'Ajuntament hauria de formular un pla economicofinancer. Aquest pla va ser aprovat pel Plenari del Consell Municipal el 5 de maig del 2016, tal com s'ha esmentat en l'apartat 2.2.

De l'anàlisi de l'expedient de modificacions de crèdits 3-010/2016, pel que fa a les tres modalitats de modificacions, es fan les observacions següents:

a) Incidències sobre les modificacions pressupostàries per crèdits extraordinaris i per suplementos de crèdit

En la part descriptiva d'aquest apartat s'han exposat aquells aspectes que la Intervenció, en els seus informes preceptius, va considerar que s'haurien de tenir en compte per aprovar la modificació proposada inclosa en l'expedient 3-010/2016.

Això no obstant, l'Ajuntament va aprovar la proposta sense fer-hi cap esmena i, per tant, les modificacions per crèdits extraordinaris i per suplementos de crèdit, per un total de 275,47 M€, es van aprovar amb les incidències que s'indiquen a continuació:

- No va quedar suficientment acreditada la impossibilitat de demorar les despeses a realitzar mitjançant aquestes modificacions fins a exercicis posteriors, en contra del que preveu la normativa.
- No van quedar definides totes les aplicacions pressupostàries afectades per la modificació, ja que dels 109,80 M€ corresponents als crèdits d'aplicacions creades amb crèdits extraordinaris, un total de 54,20 M€ (un 49,4%) es van identificar amb aplicacions genèriques (29999 i 49999, segons corresponguessin al capítol 2 o al 4, respec-

tivament), amb la qual cosa no es va respectar el principi pressupostari d'especialitat qualitativa que estableix la normativa. A més, els crèdits pressupostaris d'aquestes aplicacions genèriques es van augmentar amb transferències de crèdit incloses en aquest expedient mateix (vegeu l'observació *b* següent).

- Pel que fa al finançament d'aquestes modificacions amb una part del romanent de tresoreria per a despeses generals provinent del 2015, per 153,16 M€, cal fer constar que no va quedar acreditada la disponibilitat total d'aquesta quantitat com a font de finançament, atès que l'Ajuntament no va tenir en compte allò que estableix la normativa respecte al destí del superàvit pressupostari –article 32, interpretat d'acord amb la disposició addicional sisena (prorrogada per a l'exercici 2016), de la Llei orgànica 2/2012, del 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera (LOEPSF)–, que introdueix limitacions a la lliure utilització del romanent de tresoreria com a recurs per finançar despeses.

Segons els càlculs fets per l'Ajuntament, la capacitat de finançament a 31 de desembre del 2015 era de 117,72 M€⁷, mesurada en termes de comptabilitat nacional i consolidada per al sector Administració pública de l'Ajuntament de Barcelona, i el romanent de tresoreria per a despeses generals a la mateixa data, de 240,94 M€,⁸ en aquest cas referit a l'agregat de l'Ajuntament, els organismes autònoms i els consorcis.

Així, en aplicació de l'article 32 de la LOEPSF i en termes de grup consolidat, l'entitat hauria d'haver destinat la menor de les dues quantitats indicades en el paràgraf anterior, 117,72 M€, a reduir el nivell d'endeutament net també en termes de grup consolidat, endeutament que al tancament del 2015 ascendia a un total de 835,66 M€ i l'Ajuntament n'era l'únic titular.

Per tant, atès que al tancament del 2015 l'Ajuntament de Barcelona no presentava cap saldo en el compte 413, Creditors per operacions pendents d'aplicar al pressupost, i que no va destinar cap quantitat al finançament d'inversions financerament sostenibles, la corporació hauria d'haver destinat els 117,72 M€ a reduir el nivell d'endeutament en termes nets.

Consegüentment, dels 195,88 M€ corresponents al romanent de tresoreria per a despeses generals de l'Ajuntament provinent de l'exercici 2015, només 78,16 M€ (195,88 M€ menys 117,72 M€) estaven disponibles per finançar modificacions de crèdit, amb la qual cosa es dedueix que la modificació de crèdits inclosa en l'expedient 3-010/2016 es va finançar indegudament en una quantitat de 75 M€ (153,16 M€ menys 78,16 M€).

7. Dada obtinguda de l'informe de la Intervenció del 18 de juliol del 2016, referit al Compte general de l'Ajuntament del 2015.

8. Dada obtinguda de l'informe de la Intervenció del 12 de juliol del 2017, referit al Compte general de l'Ajuntament del 2016.

Cal assenyalar que l'incompliment de l'obligació de destinar el superàvit pressupostari a la reducció del nivell d'endeutament net, en els termes previstos en l'article 32 i en la disposició addicional sisena de la LOEPSF, constitueix una infracció molt greu quan la conducta sigui culpable, tal com estableix l'article 28 de la Llei 19/2013, del 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

- Finalment, dels crèdits de les despeses que s'incrementaven i que no estaven qualificades com a inversions, un total de 7,87 M€ es finançava indegudament amb operacions de crèdit a llarg termini, atès que en situació de pròrroga pressupostària la normativa només permet aquest tipus de finançament per a les despeses d'inversió (respecte a l'endeutament formalitzat en l'exercici 2016, vegeu l'observació *d* d'aquest apartat).

b) Incidències sobre la modificació pressupostària per transferències de crèdit incloses en l'expedient 3-010/2016

Igual que en el cas exposat en l'observació anterior, l'Ajuntament va aprovar la proposta de transferències de crèdit incloses en l'expedient 3-010/2016, per un total de 96,18 M€ (en augment i en disminució), sense fer-hi cap esmena. Per tant, la modificació es va aprovar amb les incidències que s'indiquen a continuació.

- Dels 96,18 M€ dels crèdits pressupostaris augmentats, 13,91 M€ es van incrementar indegudament, ja que es no es va observar el que preveu la normativa quan estableix que les transferències de crèdit no poden afectar els crèdits extraordinaris concedits durant l'exercici. (Vegeu la composició d'aquest import en l'observació *b* de l'apartat 2.2.2.4, on es quantifica l'efecte d'aquest fet conjuntament amb la resta de les incidències posades de manifest per les transferències de crèdit realitzades amb posterioritat a la data d'aprovació d'aquest expedient.)

Cal assenyalar que dels 13,91 M€ indicats en el paràgraf anterior, 0,51 M€ i 3,49 M€ van incrementar, respectivament, els crèdits de les aplicacions genèriques 29999 i 49999, esmentades en l'observació *a* anterior.

- Pel que fa als crèdits pressupostaris minorats, també per un total de 96,18 M€, les incidències que s'han fet paleses són les següents:
 - Una quantitat de 47,38 M€ corresponia al concepte de despeses per transferències corrents 46401, AMB-TMTR, el qual estava afectat al concepte d'ingressos per transferències corrents 46401, Aportació AMB-TMTR, pel fet que des de l'any 2001 i fins a l'inici del 2016, l'Ajuntament va fer d'intermediari entre la societat Aigües de Barcelona (que recaptava la TMTR) i l'AMB, titular de la taxa.

La previsió d'ingressos i el crèdit pressupostari existents inicialment en el pressupost prorrogat per al 2016 per als conceptes indicats eren de 56,08 M€ i de 54,88 M€, respectivament, i a la data de la modificació –en què ja s'havien reconegut les liquidacions finals referides a la recaptació del 2015, de 4,04 M€ i de 3,58 M€, respec-

tivament– van quedar en 52,04M€ per a la previsió d'ingressos i en 3,91M€ per al crèdit de despeses (incorporada la disminució de 47,38M€ per la transferència de crèdit).

El fet d'haver minorat en 47,38M€ el crèdit pressupostari esmentat, per augmentar els crèdits de despeses d'altres aplicacions, sense considerar que estava vinculat a un ingrés afectat pressupostàriament, però que mai no es realitzaria, va comportar implícitament l'assumpció d'un dèficit pressupostari per un import equivalent.

- De la resta dels crèdits pressupostaris minorats, 5,39M€ es van disminuir de manera improcedent, ja que es no es va tenir en compte el que estableix la normativa quan preveu que les transferències de crèdit que no afectin les despeses de personal no poden minorar els crèdits augmentats prèviament amb suplementos de crèdit. (Vegeu la composició d'aquest import en l'observació *b* de l'apartat 2.2.2.4, on es quantifica l'efecte d'aquest fet conjuntament amb la resta de les incidències posades de manifest per les transferències realitzades amb posterioritat a la data d'aprovació d'aquest expedient.)

c) Informes de la Intervenció sobre les modificacions pressupostàries incloses en l'expedient 3-010/2016

El 5 de maig del 2016 el Plenari del Consell Municipal va aprovar definitivament l'expedient 3-010/2016, de modificacions per crèdits extraordinaris, per suplementos de crèdit i per transferències de crèdit, el qual va ser objecte de tres informes d'Intervenció: el primer, del 17 de març, per a l'aprovació inicial per part de la Comissió d'Economia i Hisenda de les modificacions proposades; el segon, del 15 d'abril, amb motiu de la resolució de les al·legacions presentades i per a l'aprovació definitiva per part del Plenari del Consell Municipal, i l'últim i definitiu, del 3 de maig del 2016, amb una nova proposta per a l'aprovació definitiva per part del Plenari, una vegada introduïdes determinades reassignacions entre els crèdits extraordinaris i els suplementos de crèdit.

Dels informes de la Intervenció esmentats s'infereixen alguns aspectes que la Intervenció va considerar que no s'adequaven a la normativa d'aplicació.

No obstant això, igual que en l'informe referit a la pròrroga pressupostària, no tots aquests aspectes es van identificar en l'informe definitiu del 3 de maig d'una manera clara, taxativa i, si esqueia quantificada, sinó que en alguns casos van quedar subsumits amb comentaris de tipus descriptiu, genèric o de procediment, o bé, amb remissions a altres informes emesos, però sense identificar l'observació concreta a què es feia referència i, en altres casos, amb la condicionalitat de la incidència a la concurrència de determinats fets futurs.

Tampoc no es va indicar l'efecte que les incorreccions considerades per la Intervenció podien tenir sobre l'import de la modificació i sobre el seu finançament per un total de 275,47 M€.

d) Endeutament formalitzat en l'exercici 2016

Com s'ha esmentat en l'apartat 2.2.1, el pressupost prorrogat per a l'exercici 2016 incorporava entre les previsions d'ingressos 156,16 M€ relatiu al nou finançament a concertar en el 2016. Malgrat que aquest nou finançament no era susceptible de pròrroga, tal com es dedueix de l'informe de la Intervenció del 22 de desembre del 2015 quan reproduïx el que preveu l'article 50 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat mitjançant el Reial decret legislatiu 2/2004, del 5 de març (TRLRHL).⁹

D'altra banda, una part dels crèdits extraordinaris i dels suplementos de crèdit aprovats definitivament el 5 de maig del 2016 (expedient 3-010/2016), s'havia de finançar amb nou endeutament, per 122,31 M€, encara que de l'informe de la Intervenció del 3 de maig del 2016 es dedueix que amb aquest recurs la normativa només donava cobertura a 114,44 M€, equivalent a l'import dels crèdits pressupostaris destinats a inversions.

A continuació es fa una síntesi cronològica dels fets que van tenir lloc en el 2016 en relació amb la concertació de les operacions de crèdit esmentades.

Pel que fa al nou endeutament previst, de 122,31 M€, per finançar una part dels crèdits extraordinaris i dels suplementos de crèdit aprovats, cal fer constar que l'Ajuntament no va iniciar cap expedient per a la seva contractació, amb la qual cosa en l'exercici 2016 no es va formalitzar cap operació.

Pel que fa al nou finançament, de 156,16 M€, inclòs en el pressupost prorrogat per a l'exercici 2016 (expedients F-1601 i F-1606), la tramitació efectuada va ser la següent:

- El 14 de març del 2016 la Direcció de Finançament de l'Ajuntament va emetre l'informe tècnic corresponent en el qual s'indicava, entre altres aspectes, que la finalitat de l'endeutament era el refinançament de les quotes d'amortització amb venciment el 2016 dels préstecs preexistents, a concertar en una o en més operacions i per un import nominal màxim de 156,16 M€.

9. Article 50 del TRLRHL:

La concertació de qualsevol de les modalitats de crèdit que preveu aquesta Llei, excepte la que regula l'article 149, requereix que la corporació o entitat corresponent disposi del pressupost aprovat per a l'exercici en curs, condició que s'ha de justificar en el moment de subscriure el corresponent contracte, pòlissa o document mercantil en què se suporti l'operació, davant l'entitat financera corresponent i davant el fedatari públic que intervingui o formalitzi el document.

Excepcionalment, quan es produeixi la situació de pròrroga del pressupost, es poden concertar les modalitats següents d'operacions de crèdit:

- a) Operacions de tresoreria, dins els límits fixats per la Llei, sempre que les concertades siguin reembossades i es justifiqui la condició esmentada de la forma que assenyala el paràgraf primer d'aquest article.
- b) Operacions de crèdit a llarg termini per al finançament d'inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma que preveuen els apartats 1, 2, 3 i 6 de l'article 177.

- El 17 de març del 2016 la Intervenció va emetre l'informe previ preceptiu sobre la proposta per a la realització d'operacions de refinançament, en el qual va posar de manifest que, segons l'òrgan de tutela financera –la DGPFAT–, la restricció establerta en l'article 50 del TRLRHL (referida a que en situació de pròrroga del pressupost només es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini per finançar inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma de crèdits extraordinaris i de suplementos de crèdit) no era aplicable a les operacions que tenien per finalitat la conversió i substitució total o parcial d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents.

Cal fer constar que la data de l'informe esmentat en el paràgraf anterior és la mateixa que la del primer l'informe, també de la Intervenció, sobre la proposta de modificació de crèdit inclosa en l'expedient 3-010/2016, en el qual, pel que feia referència al finançament parcial de les modificacions per crèdits extraordinaris i suplementos de crèdit amb nou endeutament, per una quantitat de 122,31 M€, es va fer una remissió expressa a les observacions fetes en l'informe del 22 de desembre del 2015, relatiu a la pròrroga del pressupost per al 2016, i a l'informe esmentat en el paràgraf anterior.

- L'1 d'abril del 2016 el Plenari del Consell Municipal va aprovar la realització d'operacions financeres per a l'exercici 2016 fins a un import màxim de 156,16 M€ amb subjecció a determinades condicions. Aquest acord es va publicar en la *Gasetta Municipal de Barcelona* del 20 de maig del 2016.
- En virtut de l'acord Plenari esmentat, el 7 de novembre del 2016 l'Ajuntament va sol·licitar a les entitats financeres que presentessin les seves propostes de finançament i el 28 de novembre del mateix any la Direcció de Finançament va emetre l'informe tècnic relatiu a la valoració de les ofertes presentades i a la proposta d'acceptació per part de la Comissió de Govern de les operacions a formalitzar (quatre préstecs, amb tres entitats diferents i per un total de 156 M€).

Aquest refinançament s'havia de destinar a cancel·lar dos dels préstecs que vencien el 2016, per un total de 110,03 M€, i a atendre la quota d'amortització del 2016 de quatre préstecs més, per un total de 46,13 M€.

- El 15 de desembre del 2016 la Comissió de Govern va acceptar la proposta de formalització dels quatre préstecs a llarg termini indicats, per un total de 156 M€.
- Durant el període que va del 19 al 22 de desembre del 2016 es van formalitzar les quatre operacions amb les entitats financeres, per un total de 156 M€, i es van reconèixer els drets corresponents en una aplicació pressupostària diferent de la prevista en el pressupost per imputar el nou finançament.
- El 12 de gener del 2017 es va trametre la documentació pertinent a la DGPFAT a l'efecte de l'obligació de la comunicació corresponent (atès que el nivell d'endeutament existent no feia necessària l'autorització prèvia per part de l'òrgan de tutela financera).

Cal indicar que la tramitació administrativa necessària per aprovar un expedient de refinançament és més limitada pel que fa a les normes sobre informació, reclamacions i publicitat, que la requerida per aprovar un expedient de pròrroga pressupostària i també per aprovar-ne un de modificacions de crèdit mitjançant crèdits extraordinaris o suplementos de crèdit.

Si l'Ajuntament hagués previst aquest refinançament en l'expedient de la pròrroga del pressupost per al 2016, en lloc d'un nou finançament per a una nova despesa d'inversió, no s'hauria vulnerat la normativa quant al fet que, en situació de pròrroga pressupostària només es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini per finançar inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit. En aquest cas, el resultat del pressupost inicial quantificat per la Sindicatura en l'observació *a* de l'apartat 2.2.1 no hauria estat d'un dèficit de 63,56 M€, sinó que hauria estat quantificat en un superàvit pressupostari de 92,60 M€.

2.2.2.2. Incorporació de romanents de crèdit

Segons la normativa, els crèdits per a despeses que en l'últim dia de l'exercici no estiguin vinculats al compliment d'obligacions ja reconegudes –els romanents de crèdit– restaran anul·lats de ple dret, amb l'excepció d'aquells romanents que emparin projectes de despeses finançats amb ingressos afectats, els quals són d'incorporació obligatòria si no es renuncia a fer la despesa corresponent. Tanmateix, la normativa permet que, en determinats supòsits, els romanents es puguin incorporar als crèdits pressupostaris de l'exercici següent, sempre que es disposi dels recursos per finançar-los.

L'òrgan competent per aprovar els expedients d'incorporació de romanents de crèdit s'ha de fixar en les bases d'execució del pressupost.

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona l'aprovació correspon a l'Alcaldia, si bé, mitjançant una resolució del 13 de juny del 2013 l'aprovació d'aquest tipus de modificació es va delegar en la Comissió de Govern.

Així, mitjançant tres acords del 31 de març del 2016, la Comissió de Govern va aprovar la incorporació al pressupost prorrogat del 2016 de determinats romanents de crèdit provinents de la liquidació del pressupost del 2015, per un total d'11,17 M€. Aquests acords es van publicar en la *Gasetta Municipal de Barcelona* del 24 d'abril del 2016.

La tramitació d'aquests tres expedients d'incorporació es va efectuar en paral·lel i de manera independent, d'acord amb els tres tipus de finançament de la modificació següents: amb compromisos d'ingressos concertats, per un total de 9,07 M€, amb romanent de tresoreria afectat, per un total d'1,34 M€ i amb romanent de tresoreria per a despeses generals, per un total de 0,75 M€.

Els capítols del pressupost de despeses que es van augmentar mitjançant aquest tipus de modificacions i els recursos que les van finançar es reflecteixen en el quadre següent:

Quadre 7. Detall, per capítols, de les modificacions per incorporació de romanents de crèdit

Capítol	Incorporació de romanents de crèdit	Finançament		
		Compromisos d'ingrés	Romanent de tresoreria afectat	Romanent de tresoreria per a despeses generals
2. Despeses de béns corrents i serveis	1.207.770,62	41.493,47	776.224,68	390.052,47
4. Transferències corrents	358.898,93	65.739,47	142.120,00	151.039,46
Total despeses corrents	1.566.669,55	107.232,94	918.344,68	541.091,93
6. Inversions reals	9.339.302,53	8.874.497,26	241.539,91	213.265,36
7. Transferències de capital	264.096,09	92.338,25	181.757,84	0,00
Total despeses d'inversió	9.603.398,62	8.966.835,51	423.297,75	213.265,36
Total modificació	11.170.068,17	9.074.068,45	1.341.642,43	754.357,29

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Aquestes modificacions de crèdit van comportar que el pressupost de despeses prorrogat per al 2016, de 2.455,93 M€, s'incrementés en un 0,45%.

Dels informes de la Intervenció en relació amb aquestes modificacions, tots tres del 22 de març del 2016, es dedueixen les següents consideracions fetes per la Intervenció mateixa:

- Respecte a l'informe referit a la incorporació de romanents a finançar amb compromisos d'ingressos concertats, per un total de 9,07 M€, no es va fer cap objecció significativa, ni pel que fa a la modificació en si mateixa ni pel que fa al seu efecte sobre el compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària (la capacitat de finançament i la regla de la despesa).
- Quant als informes referits a la incorporació de romanents a finançar amb romanent de tresoreria afectat, per un total d'1,34 M€, i amb romanent de tresoreria per a despeses generals, per un total de 0,75 M€, la Intervenció tampoc no va fer cap objecció respecte a la modificació, si bé, pel que fa al seu efecte sobre el compliment dels objectius d'estabilitat, va posar de manifest que en ambdós casos s'incompliria la regla de la despesa, atès que se superaria el límit de la despesa computable en uns imports de 0,42 M€ i de 0,75 M€, respectivament, amb la qual cosa l'Ajuntament hauria de formular un pla economicofinancer. Aquest pla, tal com s'ha esmentat en l'apartat 2.2, va ser aprovat pel Plenari del Consell Municipal el 5 de maig del 2016.
- Així mateix, pel que fa a l'informe referit a la incorporació finançada amb romanent de tresoreria per a despeses generals, per un total de 0,75 M€, la Intervenció es va remetre

a allò que ja va exposar en l'informe referit a l'expedient 3-010/2016, analitzat en l'apartat 2.2.2.1, en relació amb el destí del superàvit pressupostari.

En la revisió d'aquests expedients de modificació per incorporació de romanents de crèdit no s'han posat de manifest aspectes rellevants addicionals als ja exposats per la Intervenció.

2.2.2.3. Crèdits generats per ingressos

La normativa preveu la possibilitat d'incrementar els crèdits pressupostaris de despeses, en la modalitat de crèdits generats per ingressos, quan es produeixin ingressos de naturalesa no tributària derivats d'alguna de les operacions següents: aportacions o compromisos fermes d'aportacions, alienació de béns, prestació de serveis, reemborsament de préstecs i reintegraments de pagaments indeguts. A més, en algun d'aquests casos, per poder disposar del crèdit pressupostari o bé per reconèixer la despesa corresponent, és condició necessària l'efectiva recaptació dels drets.

L'òrgan competent per aprovar els expedients de modificació a través de crèdits generats per ingressos s'ha de fixar en les bases d'execució del pressupost.

En el cas de l'Ajuntament de Barcelona l'aprovació correspon a la Comissió de Govern, per delegació de l'Alcaldia.

Durant l'exercici 2016 l'Ajuntament va tramitar trenta-sis expedients de modificacions de crèdits generats per ingressos, l'import global dels quals va suposar un augment dels crèdits de despeses de 25,24 M€ i va afectar un total de setanta-vuit aplicacions pressupostàries. Aquestes modificacions van comportar que el pressupost de despeses prorrogat per al 2016, de 2.455,93 M€, s'incrementés en un 1,03%.

En el quadre següent es resumeixen els capítols d'ingressos i els de despeses afectats per aquest tipus de modificació:

Quadre 8. Detall, per capítols, de les modificacions de crèdits generats per ingressos

Capítol d'ingressos	Capítol de despeses			Total
	2. Despeses de béns corrents i serveis	4. Transferències corrents	6. Inversions reals	
3. Taxes i altres ingressos	9.425,90	42.138,96	0,00	51.564,86
4. Transferències corrents	716.750,88	17.639.953,03	2.200.126,43	20.556.830,34
8. Actius financers*	1.389.126,97	2.935.804,26	305.544,65	4.630.475,88
Total	2.115.303,75	20.617.896,25	2.505.671,08	25.238.871,08

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

* Correspon al concepte d'ingressos Romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat. Vegeu l'observació d'aquest apartat en relació amb el romanent de tresoreria afectat com a font de finançament d'aquest tipus de modificació de crèdit.

Per fer l'anàlisi d'aquests tipus de modificacions s'han seleccionat nou expedients –els sis de major quantia i tres addicionals de menor import– de manera que la mostra contingui la totalitat dels capítols afectats, tant d'ingressos com de despeses.

Per homogeneïtzar el resultat de l'anàlisi, s'han agrupat els expedients seleccionats d'acord amb els ingressos específics que van finançar la modificació, tal com es mostra en el quadre següent:

Quadre 9. Agrupació de la mostra d'expedients de modificacions de crèdits generats per ingressos

Procedència dels ingressos	Número de l'expedient	Data d'aprovació de la modificació	Capítol del pressupost d'ingressos generador de crèdit	Capítol del pressupost de despeses modificat	Import
Aportacions de la Generalitat segons el contracte programa 2016-2019	3-132/2016	20.10.2016	4. Transferències corrents	4. Transferències corrents	5.100.000,00
	3-139/2016	10.11.2016	4. Transferències corrents	4. Transferències corrents	7.379.080,90
	Total aportacions de la Generalitat segons el contracte programa 2016-2019				12.479.080,90
Aportacions del Fons per al foment del turisme	3-018/2016	03.03.2016	8. Actius financers	4. Transferències corrents	1.219.390,20
	3-062/2016	16.06.2016	8. Actius financers	2. Despeses de béns corrents i serveis, 4. Transferències corrents i 6. Inversions reals	972.030,60
	3-072/2016	07.07.2016	8. Actius financers	4. Transferències corrents	180.000,00
	3-120/2016	13.10.2016	4. Transferències corrents i 8. Actius financers	2. Despeses de béns corrents i serveis i 6. Inversions reals	2.148.697,80
	3-161/2016	15.12.2016	4. Transferències corrents	4. Transferències corrents	1.113.888,46
	Total aportacions del Fons per al foment del turisme				5.634.007,06
Aportacions de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (a)	3-046/2016	12.05.2016	4. Transferències corrents	2. Despeses de béns corrents i serveis	150.816,25
	Total aportacions de l'Àrea Metropolitana de Barcelona				150.816,25
Execucions subsidiàries (b)	3-038/2016	28.04.2016	3. Taxes i altres ingressos	4. Transferències corrents	42.138,96
	Total execucions subsidiàries				42.138,96
Total mostra					18.306.043,17
Percentatge que representa el valor de la mostra sobre el de la població					72,53
Nombre d'expedients de la mostra					9
Total població					25.238.871,08
Nombre total d'expedients					36

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Notes:

- Fa referència a les aportacions que rep l'Ajuntament en virtut del conveni marc subscrit l'any 2015 amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, per tal de dotar aquells municipis inclosos en l'àmbit territorial de l'Àrea adherits al conveni dels serveis d'emergències i urgències socials. En l'anàlisi de l'expedient d'aquesta modificació no s'han trobat incidències.
- Els ingressos que financen aquesta modificació fan referència a reintegraments de despeses per execucions subsidiàries per reparació de claveguerons particulars. En l'anàlisi de l'expedient d'aquesta modificació no s'han trobat incidències rellevants.

A continuació es descriuen aquelles modificacions de crèdits generats per ingressos que, en conjunt, van permetre l'augment més significatiu dels crèdits pressupostaris de les despeses corresponents:

- **Crèdits generats pels ingressos provinents de les aportacions de la Generalitat en aplicació del Contracte programa 2016-2019**

El 3 d'octubre del 2016 l'Ajuntament va signar amb el Departament de Treball, Afers socials i Famílies el contracte programa 2016-2019, per a la coordinació, la cooperació i la col·laboració en matèria de serveis socials i altres programes relatius al benestar social i les polítiques d'igualtat.

Mitjançant aquest contracte programa, que donava continuïtat als dos contractes quadriennals dels períodes precedents (2008-2011 i 2012-2015), es va concretar la prestació i el finançament dels diferents serveis afectats, d'acord amb el marc competencial existent i en funció del moment de desenvolupament de cadascun.

L'aportació de la Generalitat per a l'exercici 2016 es va establir en un total de 53,35 M€, inclosa l'addenda, d'1,03 M€, formalitzada el 15 de desembre del 2016.

Pel que fa als aspectes econòmics, en el conveni es van establir, entre altres, el finançament de cada un dels diferents serveis i programes inclosos en el contracte i el procediment de justificació de la despesa i l'activitat efectuada.

Així, es va disposar que el Departament transferiria en l'exercici, de manera fraccionada, una bestreta de fins a un 90% o un 95% de l'import compromès, segons l'activitat, i que la resta de l'aportació l'efectuaria en l'exercici següent, mitjançant una liquidació final, un cop hagués revisat la justificació corresponent.

L'Ajuntament va determinar l'import dels ingressos generadors dels crèdits pressupostaris d'acord amb el diferencial entre les previsions inicials d'ingressos –que feien referència al contracte programa de l'exercici precedent– i els imports de les bestretes del 2016 determinades per a cada servei o programa, juntament amb les quantitats corresponents a les liquidacions finals i a la liquidació addicional de l'exercici 2015 que el Departament va realitzar en l'any 2016 i que l'Ajuntament va reconèixer també en el mateix exercici.

Cal indicar que, atès que la majoria dels serveis i programes inclosos en aquest contracte els va gestionar l'Institut Municipal de Serveis Socials de l'Ajuntament i que la resta van ser realitzats per determinades institucions sense afany de lucre, les aplicacions pressupostàries de despeses afectades per aquestes modificacions pertanyien totes al capítol 4, Transferències corrents.

En l'anàlisi dels dos expedients de modificacions en la modalitat de crèdits generats pels ingressos provinents de les aportacions de la Generalitat en aplicació del contracte programa 2016-2019 no s'han posat de manifest incidències.

- **Crèdits generats pels ingressos provinents d'aportacions del Fons per al foment del turisme**

Mitjançant la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives i de creació de l'Impost sobre les estades en establiments turístics (IEET), es va crear l'impost esmentat com a tribut propi de la Generalitat.

Aquest impost, que s'aplica des de l'1 de novembre del 2012, grava la singular capacitat econòmica de les persones físiques que es posa de manifest amb l'estada als establiments i equipaments fixats en la llei. Així mateix, es va crear el Fons per al foment del turisme (FFT), el qual es nodreix dels recursos generats per l'impost esmentat.

A través del reglament de l'FFT –desenvolupat pel Decret 161/2013, del 30 d'abril– es va crear el Comitè bilateral del Fons per al foment del turisme, amb la funció, entre d'altres, d'assignar els recursos del Fons amb destí local i de determinar els criteris distributius d'aquesta assignació a actuacions en l'àmbit de la promoció turística a Catalunya.

Segons els criteris que regeixen el Fons, un 30% de la recaptació de l'IEET –un 50% a partir de l'1 d'abril del 2017– es destina a les administracions locals en funció de la recaptació efectiva de l'impost en el seu àmbit territorial. A més, en el cas de Barcelona, s'afegeix un 50% de l'import que resulta d'aplicar l'increment de tarifa dels establiments de la ciutat en relació amb l'aplicada a la resta d'establiments del territori català.

D'altra banda, el 23 de març del 2015 el Comitè bilateral de l'FFT va acordar que, a més de la participació ordinària que pertocava a l'Ajuntament en funció de la recaptació de l'impost, i amb la finalitat de pal·liar els efectes col·laterals negatius provocats per l'increment del turisme a la ciutat, el Fons li assignaria una aportació extraordinària addicional de fins a 2 M€ anuals. Així, l'11 de desembre del 2015 l'Ajuntament va signar amb el Comitè esmentat el Conveni per a la materialització de l'assignació extraordinària per al finançament d'actuacions de minimització de l'impacte de l'afluència turística sobre l'espai públic i els serveis en determinades àrees de la ciutat de Barcelona.

Respecte a les clàusules del conveni es va establir, entre altres estipulacions, que l'assignació extraordinària, de com a màxim 2 M€, referit a la recaptació corresponent a l'annualitat del 2015, s'efectuaria en dos pagaments: el primer d'ells, d'1 M€, quan se signés el conveni, i el segon, també d'1 M€, en l'exercici 2016, vinculat als ingressos obtinguts per la liquidació de l'IEET dels dos darrers trimestres del 2015. Així mateix, en

el conveni s'indicaven els objectius que havien d'assolir els projectes o les actuacions a finançar.

Quant als projectes de despeses finançats per l'IEET, en la Comissió de Govern de l'Ajuntament del 17 d'abril del 2013 es va acordar que un 50% dels recursos aportats per l'FFT es transferiria al Consorci Turisme de Barcelona, perquè aquest organisme fos qui gestionés els projectes predeterminats, i l'altre 50% finançaria projectes gestionats directament per l'Ajuntament.

Pel que fa als aspectes comptables, l'Ajuntament reconeix pressupostàriament –en el capítol 4 d'ingressos, Transferències corrents– els drets derivats de les aportacions de l'FFT en el moment del seu cobrament, si bé, al tancament de l'exercici reconeix els drets (que resten pendents de cobrament) d'aquells imports que té constància que la Generalitat n'ha reconegut l'obligació corresponent. Posteriorment, un cop reconeguts els drets, efectua la modificació pressupostària –en la modalitat de crèdits generats per ingressos– d'acord amb els imports dels drets reconeguts.

El sistema descrit en el paràgraf anterior afecta el finançament de la modificació, ja que si la modificació s'efectua en el mateix exercici que el del reconeixement dels drets, aquesta es finança amb ingressos per transferències corrents de l'exercici, però, si la modificació pressupostària es realitza en l'exercici següent al del reconeixement dels drets, es finança amb romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat (capítol 8 d'ingressos).

Durant l'exercici 2016 l'Ajuntament va aprovar dinou expedients de modificació de crèdits generats per aportacions de l'FFT per un total de 9,96 M€. En el quadre següent es fa un resum de l'efecte global d'aquestes modificacions:

Quadre 10. Efecte global de les modificacions del 2016 per crèdits generats per aportacions de l'FFT

Concepte	Import
Capítol del pressupost d'ingressos generador de crèdit:	
4. Transferències corrents (de l'FFT)	5.325.730,87
8. Actius financers (part de l'FFT inclosa en el romanent de tresoreria per a desp. amb finanç. afectat)	4.630.475,98
Total ingressos generadors de modificacions de crèdits pressupostaris	9.956.206,85
Capítol del pressupost de despeses modificat:	
2. Despeses de béns corrents i serveis	1.663.911,27
4. Transferències corrents (llevat de les assignades al Consorci Turisme de Barcelona)	1.860.319,16
6. Inversions reals	2.441.686,78
Projectes de despeses gestionats directament per l'Ajuntament	5.965.917,21
4. Transferències corrents al Consorci Turisme de Barcelona (projectes gestionats pel Consorci)	3.990.289,64
Total modificacions de crèdits pressupostaris de despeses	9.956.206,85

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

En el quadre següent es reproduïxen i s'amplien les dades dels cinc expedients seleccionats, l'anàlisi dels quals ha permès generalitzar els comentaris a la totalitat dels expedients de modificacions del 2016 per crèdits generats per aportacions de l'FFT.

Quadre 11. Expedients analitzats per les modificacions de crèdit generades per aportacions de l'FFT

Número de l'expedient	Data d'aprovació de la modificació	Capítol del pressupost d'ingressos generador de crèdit			Capítol del pressupost de despeses modificat			
		4. Transf. corrents	8. Actius financers	Total	2. Desp. béns corr. i serveis	4. Transf. corrents	6. Inversions reals	Total
3-018/2015	03.03.2016	0,00	1.219.390,20	1.219.390,20	0,00	1.219.390,20	0,00	1.219.390,20
3-062/2016	16.06.2016	0,00	972.030,60	972.030,60	35.471,15	750.872,00	185.687,45	972.030,60
3-072/2016	07.07.2016	0,00	180.000,00	180.000,00	0,00	180.000,00	0,00	180.000,00
3-120/2016	13.10.2016	2.084.713,50	63.984,30	2.148.697,80	9.934,10	0,00	2.138.763,70	2.148.697,80
3-161/2016	15.12.2016	1.113.888,46	0,00	1.113.888,46	0,00	1.113.888,46	0,00	1.113.888,46
Total		3.198.601,96	2.435.405,10	5.634.007,06	45.405,25	3.264.150,66	2.324.451,15	5.634.007,06

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

En els informes de la Intervenció corresponents no es va indicar cap incompliment en relació amb aquestes modificacions; només, pel que fa als aspectes d'estabilitat pressupostària, es va esmentar el fet que la modificació en qüestió, per la part que es finança amb ingressos provinents del capítol 8, disminuiria la capacitat de finançament en termes de comptabilitat nacional, si bé, calculada en l'àmbit dels crèdits pressupostaris i sense practicar els ajustos pertinents.

De l'anàlisi dels expedients de modificacions de crèdits en la modalitat de crèdits generats per ingressos es fa l'observació següent, que fa referència només a les modificacions generades per les aportacions de l'FFT:

Utilització del romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat com a font de finançament dels crèdits generats per ingressos

En l'exercici 2016 l'Ajuntament va aprovar dinou expedients de modificació de crèdits generats per aportacions de l'FFT, per un total de 9,96 M€, el finançament parcial dels quals, per un import de 4,63 M€, va ser mitjançant el romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat (una part de l'epígraf Excés de finançament afectat inclòs en l'Estat del romanent de tresoreria de l'exercici anterior).

Cal indicar, però, que la utilització del romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat com a font de finançament de les modificacions pressupostàries en la modalitat de crèdits generats per ingressos no està prevista en la normativa d'aplicació, ja que aquest finançament és aplicable només per a les modificacions en la modalitat d'incorporació de romanents de crèdit.

Consegüentment, en l'exercici 2016 l'Ajuntament va finançar de manera indeguda, amb romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat, modificacions en concepte de crèdits generats per ingressos provinents de l'FFT per un total de 4,63 M€, en lloc de fer-ho mitjançant modificacions per incorporació de romanents de crèdit.

2.2.2.4. Transferències de crèdit

Les transferències de crèdit són distribucions entre els crèdits d'aplicacions del pressupost de despeses per a les quals no hi ha cap vinculació jurídica, de manera que l'import total de les aplicacions que s'incrementen ha de ser igual al de les que es minoren.

Mitjançant una transferència es traspasa l'import total o parcial d'un crèdit pressupostari a altres aplicacions amb vinculacions jurídiques diferents, ja que si la transferència es fa entre aplicacions amb la mateixa vinculació no cal tramitar cap expedient de modificació.

Tanmateix, la normativa estableix determinades limitacions pel que fa als crèdits afectats per transferències. Aquestes limitacions són, bàsicament, les següents:

- Les transferències no poden afectar els crèdits ampliables ni els extraordinaris concedits durant l'exercici.
- Les transferències no poden minorar els crèdits augmentats prèviament amb suplements o amb transferències, llevat que afectin els crèdits per a despeses de personal. Així mateix, tampoc no poden minorar els crèdits provinents de la incorporació de romanents no compromesos.
- Les transferències no poden augmentar els crèdits que hagin estat minorats prèviament mitjançant transferències, llevat que afectin els crèdits per a despeses de personal.

No obstant això, les limitacions indicades no afecten les transferències que facin referència als programes d'imprevistos i a polítiques de despesa no classificades, ni als crèdits modificats a conseqüència de reorganitzacions administratives aprovades pel Ple.

Respecte al nivell de vinculació dels crèdits, la normativa estableix la vinculació jurídica en el capítol, pel que fa a la classificació econòmica, i en l'àrea de despesa, pel que fa a la classificació per programes.¹⁰ Això no obstant, en les bases d'execució del pres-

10. Mitjançant l'Ordre 3565/2008, del 3 de desembre (modificada per l'Ordre 419/2014, del 14 de març), per la qual es va aprovar l'estructura dels pressupostos de les entitats locals, a partir de l'exercici 2015 se substitueix l'anterior classificació funcional per la classificació per programes, de manera que els programes de despesa

supost es poden establir altres nivells de vinculació més restrictius d'acord amb les necessitats.

Quant a l'òrgan competent per autoritzar-les, la normativa fixa que l'aprovació de les transferències de crèdit entre diferents àrees de despesa és competència del Ple, llevat que afectin els crèdits de despeses de personal. A més, s'han de seguir les mateixes normes sobre informació, reclamacions, recursos i publicitat que les fixades per a l'aprovació dels pressupostos. Pel que fa a la resta de les transferències, l'òrgan competent s'ha d'establir en les bases d'execució del pressupost.

A l'Ajuntament de Barcelona, en les bases d'execució de l'exercici 2015 que, llevat d'alguns articles que no afecten aquesta matèria, van continuar en vigor per al 2016, s'establen les limitacions i els requisits següents:

- Respecte al nivell de vinculació jurídica, com a norma general es defineix la vinculació següent: quant a la classificació econòmica, el capítol; quant a la classificació per programes, l'àrea de despesa, i quant a la classificació orgànica, l'Àrea o el Districte.

Tanmateix, la vinculació dels crèdits dels capítols 6, Inversions reals, i 7, Transferències de capital, està definit únicament pel capítol i l'àrea de despesa. Així mateix, les aplicacions pressupostàries de despeses d'aquests capítols previstes en el codi orgànic 0703, Serveis centrals, es poden distribuir entre les diferents àrees i districtes, encara que no tinguin aplicació pressupostària prevista en el pressupost, sempre que es respecti l'àrea de despesa.

En la norma general esmentada s'estableixen algunes excepcions per a determinats subconceptes relacionats amb l'arrendament i el manteniment d'edificis i amb els subministraments i les comunicacions telefòniques, per als quals es crea un grup de vinculació jurídica vinculat, en la classificació per programes, per l'àrea de despesa. També es fixa una excepció respecte a determinades aplicacions pressupostàries relacionades amb la neteja d'edificis, amb el manteniment de les vies públiques i de l'enllumenat i amb la neteja viària i la recollida de residus, per a les quals el nivell de vinculació està definit pel subconcepte econòmic i l'àrea de despesa.

- Quant a l'òrgan que ha d'autoritzar les transferències, en les bases s'especifica que l'autorització correspon a l'Alcaldia, amb l'excepció de les transferències que es puguin produir entre diferents àrees de despesa i no afectin els crèdits de despeses de personal. En aquests casos, per norma, l'autorització correspon al Plenari del Consell Municipal.

s'agrupen en àrees de despesa, polítiques de despesa i grups de programes, en substitució dels grups de funció, les funcions i les subfuncions, respectivament.

Cal tenir en compte, però, que mitjançant la resolució d'Alcaldia del 13 de juny del 2013 es va delegar en la Comissió de Govern l'aprovació dels expedients de transferències de crèdit no atribuïdes al Plenari de Consell Municipal.

- En relació amb tramitació de les transferències de crèdit, s'estableix que les àrees o els districtes de l'Ajuntament han de lliurar els expedients a la Direcció de Serveis de Pressupost per verificar la suficiència de saldo de crèdit i per realitzar la retenció de crèdit corresponent (per fer la transferència a altres aplicacions). Després de la preceptiva fiscalització per part de la Intervenció, aquesta Direcció mateixa, en el cas de les transferències que no afectin els crèdits de personal, ha de trametre a l'òrgan competent la proposta de resolució.

En el cas d'aquelles transferències que afecten únicament els crèdits de personal, és la Gerència de Recursos Humans i Organització qui gestiona l'expedient de modificació.

D'altra banda, l'Ajuntament inclou entre les modificacions per transferències de crèdit les que anomena "minitransferències d'inversió", que afecten només i de manera independent els capítols de despeses 6 i 7 (Inversions reals i Transferències de capital, respectivament), per als quals la vinculació jurídica dels crèdits pressupostaris està definida únicament pel capítol i l'àrea de despesa.

Així, tal com s'ha esmentat en l'apartat 2.2.2, les "minitransferències d'inversió" no corresponen a modificacions de crèdit en el sentit estricte, ja que com que pertanyen al mateix nivell de vinculació jurídica, no és necessària la seva tramitació i aprovació com a tals.

La tramitació per fer aquesta mena de modificacions s'estableix implícitament en les bases d'execució, on es determina que tots els projectes d'inversió dels capítols 6 i 7 es desglossen en actuacions inversores i formen part de l'annex d'inversions del pressupost. La limitació del crèdit pressupostari consignat es fixa per projectes o actuacions i les seves modificacions, altes, baixes o anul·lacions s'han de sol·licitar a la Direcció de Serveis d'Inversions i s'han de sotmetre a l'informe favorable de l'òrgan que té atribuïda aquesta funció (la Comissió de Govern per delegació d'Alcaldia). Així mateix, s'estableix que no es pot tramitar cap despesa d'inversió que no disposi del crèdit pressupostari corresponent.

Durant l'exercici 2016 l'Ajuntament va tramitar un total de cent trenta-cinc expedients de transferències de crèdit, inclòs l'expedient 3-010/2016 –que es va tramitar conjuntament amb els crèdits extraordinaris i els suplementos de crèdit, analitzats en l'apartat 2.2.2.1– i inclosos també els quaranta expedients de "minitransferències d'inversió". L'efecte quantitatiu d'aquests expedients va suposar un augment, i alhora una disminució, dels crèdits de despeses per un total de 785,13 M€.

En el quadre següent es desglossen els imports globals dels crèdits de despeses modificats mitjançant transferències, segons els capítols de despeses afectats i també segons la tramitació efectuada:

Quadre 12. Imports modificats en l'exercici 2016 mitjançant transferències de crèdits pressupostaris

Capítols afectats	Transferències de crèdit incloses en l'expedient 3-010/2016*	Resta de transferències de crèdit			Total transferències de crèdits pressupostaris
		Direcció de Serveis de Pressupost	Gerència de Recursos Humans i Organització	Mini-transferències d'inversió	
En augment:					
1. Despeses de personal	10.166.725,36	862.645,80	160.899.648,88	0,00	171.929.020,04
2. Desp. béns corr. i serveis	11.282.725,55	9.794.872,88	0,00	0,00	21.077.598,43
3. Despeses financeres	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Transferències corrents	54.481.496,49	91.192.374,74	0,00	0,00	145.673.871,23
5. Fons de contingència	11.650.236,89	0,00	0,00	0,00	11.650.236,89
6. Inversions reals	0,00	57.513.408,49	0,00	284.612.077,15	342.125.485,64
7. Transferències de capital	0,00	40.791.244,96	0,00	41.064.222,08	81.855.467,04
8. Actius financers	8.600.000,00	2.222.184,80	0,00	0,00	10.822.184,80
Total en augment	96.181.184,29	202.376.731,67	160.899.648,88	325.676.299,23	785.133.864,07
En disminució:					
1. Despeses de personal	0,00	41.058.516,32	160.899.648,88	0,00	201.958.165,20
2. Desp. béns corr. i serveis	1.282.746,69	44.680.907,74	0,00	0,00	45.963.654,43
3. Despeses financeres	9.856.378,36	0,00	0,00	0,00	9.856.378,36
4. Transferències corrents	71.591.822,35	37.592.103,81	0,00	0,00	109.183.926,16
5. Fons de contingència	4.850.236,89	14.809.459,40	0,00	0,00	19.659.696,29
6. Inversions reals	0,00	44.895.482,61	0,00	284.612.077,15	329.507.559,76
7. Transferències de capital	0,00	17.118.676,01	0,00	41.064.222,08	58.182.898,09
8. Actius financers	8.600.000,00	2.221.585,78	0,00	0,00	10.821.585,78
Total en disminució	96.181.184,29	202.376.731,67	160.899.648,88	325.676.299,23	785.133.864,07
Nombre d'expedients	1	89	5	40	135

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

* Expedient tramitat de manera conjunta amb les modificacions per crèdits extraordinaris i per suplementos de crèdit i aprovat pel Plenari del Consell Municipal.

Per fer l'anàlisi d'aquests tipus de modificacions s'han seleccionat vint expedients: el 3-010/2016 i, per als dinou restants, d'acord amb el tipus de tramitació, la quantia, les aplicacions pressupostàries afectades i la data d'aprovació (els de final de l'exercici), de manera que la mostra contingués una àmplia varietat de les diferents casuístiques.

Amb la mateixa estructura que la del quadre anterior, en el quadre següent es reflecteixen els imports globals dels crèdits de despeses modificats mitjançant els expedients seleccionats:

Quadre 13. Imports dels crèdits de despeses modificats mitjançant els expedients per transferències de crèdit inclosos en la mostra

Capítols afectats	Transferències de crèdit incloses en l'expedient 3-010/2016 (a)	Resta de transferències de crèdit			Total transferències de crèdits pressupostaris
		Direcció de Serveis de Pressupost	Gerència de Recursos Humans i Organització	Mini-transferències d'inversió (b)	
En augment:					
1. Despeses de personal	10.166.725,36	44.455,71	(d) 80.588.558,98	0,00	90.799.740,05
2. Despeses béns corr. i serveis	11.282.725,55	2.820.377,01	0,00	0,00	14.103.102,56
3. Despeses financeres	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Transferències corrents	54.481.496,49	35.881.282,30	0,00	0,00	90.362.778,79
5. Fons de contingència	11.650.236,89	0,00	0,00	0,00	11.650.236,89
6. Inversions reals	0,00	(c) 46.201.392,95	0,00	147.011.080,92	193.212.473,87
7. Transferències de capital	0,00	8.272.768,00	0,00	18.791.350,47	27.064.118,47
8. Actius financers	8.600.000,00	2.222.184,80	0,00	0,00	10.822.184,80
Total mostra en augment	96.181.184,29	95.442.460,77	80.588.558,98	165.802.431,39	438.014.635,43
En disminució:					
1. Despeses de personal	0,00	34.131.094,32	(d) 80.588.558,98	0,00	114.719.653,30
2. Despeses béns corr. i serveis	1.282.746,69	14.156.312,14	0,00	0,00	15.439.058,83
3. Despeses financeres	9.856.378,36	0,00	0,00	0,00	9.856.378,36
4. Transferències corrents	71.591.822,35	7.096.092,53	0,00	0,00	78.687.914,88
5. Fons de contingència	4.850.236,89	5.253.000,00	0,00	0,00	10.103.236,89
6. Inversions reals	0,00	17.202.035,25	0,00	147.011.080,92	164.213.116,17
7. Transferències de capital	0,00	15.382.340,75	0,00	18.791.350,47	34.173.691,22
8. Actius financers	8.600.000,00	2.221.585,78	0,00	0,00	10.821.585,78
Total mostra en disminució	96.181.184,29	95.442.460,77	80.588.558,98	165.802.431,39	438.014.635,43
Percentatge del valor de la mostra sobre el de la població (%)	100	47,16	50,09	50,91	55,79
Nombre d'expedients de la mostra	1	12	2	5	20
Total població	96.181.184,29	202.376.731,67	160.899.648,88	325.676.299,23	785.133.864,07
Nombre total d'expedients	1	89	5	40	135

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Notes:

- (a) Expedient analitzat en l'apartat 2.2.2.1, conjuntament amb les modificacions per crèdits extraordinaris i per suplementos de crèdit. Vegeu l'observació *b* d'aquell apartat.
- (b) En l'anàlisi de la tramitació de les "minitransferències d'inversió" no s'han detectat incidències significatives. Tanmateix, vegeu l'observació *a* d'aquest apartat en relació amb la seva presentació en la informació pressupostària corresponent.
- (c) Fa referència a l'expedient 3-177/2016. Vegeu l'observació *d* d'aquest apartat.
- (d) Aquest import inclou una transferència de 14,77 M€ que no es va publicar. Vegeu l'observació *e* d'aquest apartat.

En els punts següents es descriuen les observacions que es fan de l'anàlisi realitzada sobre les modificacions per transferències de crèdit, les quals s'han fonamentat en els vint expedients seleccionats i, a més, en el tractament de la base de dades de la totalitat de les modificacions per transferències efectuades en l'exercici.

a) Enregistrament de les “minitransferències d'inversió”

Entre les modificacions en la modalitat de transferències de crèdit l'Ajuntament inclou les que anomena “minitransferències d'inversió”, les quals afecten, només i de manera independent, els capítols de despeses 6 i 7, Inversions reals i Transferències de capital, respectivament, tal com s'ha explicat en la part descriptiva d'aquest apartat.

Tot i que aquestes transferències no corresponen a modificacions de crèdit en sentit estricte, atès que s'efectuen entre aplicacions amb el mateix nivell de vinculació jurídica i, per tant, no es tramiten ni tampoc s'aproven com la resta de les modificacions per transferències, l'Ajuntament les codifica de la mateixa manera i les inclou dins la informació corresponent a les modificacions pressupostàries del Compte general de l'exercici.

A causa del que s'ha exposat, en l'apartat de la Memòria referit a les modificacions de crèdits pressupostaris de l'exercici 2016 l'Ajuntament inclou de manera indeguda, dins la modalitat de transferències de crèdit, un import global de 325,68 M€ (tant en augment com en disminució) corresponent a les “minitransferències d'inversió”.¹¹

b) Limitacions dels crèdits pressupostaris modificats mitjançant transferències de crèdit

Tal com s'ha esmentat en la part descriptiva d'aquest apartat, la normativa estableix determinades limitacions pel que fa als crèdits pressupostaris afectats per transferències; tanmateix, en alguns casos, l'Ajuntament no va respectar aquestes limitacions.

A continuació es descriuen els incompliments detectats, classificats segons la limitació concreta que es va vulnerar; encara que les “minitransferències d'inversió” incloses, en no correspondre a modificacions de crèdit, no representarien cap incompliment:¹²

- Quant al fet que les transferències no poden afectar (ni augmentar ni disminuir) els crèdits ampliables ni els extraordinaris concedits durant l'exercici, en el quadre següent

11. L'últim paràgraf d'aquest punt ha estat suprimit com a conseqüència de les al·legacions presentades.

12. Paràgraf modificat com a conseqüència de les al·legacions presentades.

es detalla l'efecte d'aquest incompliment sobre la totalitat dels crèdits extraordinaris aprovats el 2016 (en aquest exercici l'Ajuntament no va aprovar crèdits ampliables):

Quadre 14. Crèdits extraordinaris concedits en l'exercici afectats per transferències de crèdit

Capítol / Descripció del concepte	Modificacions incloses en l'expedient 3-010/2016 aprovat el 5.5.2016		Modificacions incloses en altres expedients de transferències de crèdit posteriors al 5.5.2016	
	Crèdit extraordinari (a)	Transf. en augment (b)	Transf. en augment	Transf. en disminució
2. Despeses de béns corrents i serveis:				
Ajust pròrroga capítol 2 (c)	5.536.838,75	512.717,70	0,00	(3.080.737,67)
4. Transferències corrents:				
A Barcelona Activa. Plans d'ocupació	2.750.000,00	0,00	0,00	(2.500.000,00)
A Barcelona Activa. Zero impostos a nous autònoms	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	0,00
A l'Àrea Metropolitana Barcelona. Transp. targeta rosa	1.997.000,00	0,00	0,00	(1.997.000,00)
A l'Autoritat del Transport Metropolità. Mobilitat T-16	1.900.000,00	0,00	0,00	(1.900.000,00)
A persones amb escassos recursos econòmics	3.500.000,00	0,00	0,00	(3.500.000,00)
Ajust pròrroga capítol 4 (c)	12.733.808,94	3.489.832,77	0,00	(4.096.593,01)
6. Inversions reals:				
Foment de la bicicleta. Millores	2.500.000,00	0,00	0,00	(2.500.000,00)
Cases consistorials. Manteniment	3.500.000,00	0,00	0,00	(1.571.549,17)
7. Transferències de capital:				
Al Patronat Municipal de l'Habitatge (d)	1.260.000,00	0,00	30.158.252,64	0,00
A la Generalitat. Xarxa de metro L9 i L10 (e)	15.000.000,00	0,00	0,00	(15.000.000,00)
8. Actius financers:				
Aportacions patrimonials a Barcelona Sagrera Alta Velocitat, SA (BSAV) (f)	2.904.587,00	8.600.000,00	0,00	(2.221.585,78)
Altres:				
Vint-i-vuit aplicacions de diversos capítols	11.959.678,90	310.347,00	1.442.445,52	(9.084.186,58)
Total	66.541.913,59	13.912.897,47	31.600.698,16	(47.451.652,21)

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Notes:

- Els crèdits extraordinaris modificats mitjançant transferències de crèdit posteriors, incloses les "minitransferències d'inversió", van afectar un total de seixanta-vuit aplicacions pressupostàries.
- En l'expedient 3-010/2016, que va incloure transferències de crèdit a més dels crèdits extraordinaris, no van haver-hi transferències que minoressin cap dels crèdits de les aplicacions creades amb els crèdits extraordinaris.
- Correspon a aplicacions pressupostàries genèriques (catorze aplicacions del concepte econòmic 29999 i setze del 49999). Vegeu l'observació a de l'apartat 2.2.2.1, en relació amb la indefinició d'aquestes aplicacions.
- L'augment per transferències d'aquesta aplicació, de 30,16M€, es va aprovar mitjançant tres expedients de modificació, el més significatiu dels quals, amb transferències per un total de 79,04M€, va afectar a la baixa un total de dues-centes cinquanta aplicacions diferents i a l'alça dotze més. No s'han pogut identificar les aplicacions concretes que es van disminuir per augmentar el crèdit d'aquesta aplicació concreta, que en aquest expedient va ser de 26M€, però sí que s'ha pogut concloure que no es tractaria d'una "minitransferència d'inversió".
- S'ha pogut identificar que la disminució de 15M€ podria correspondre a una "minitransferència d'inversió". Es va transferir el crèdit pressupostari de la classificació orgànica 0703, Serveis centrals, a la 0501, Gerència d'ecologia urbana.
- El 3 de març del 2016 i, per tant, abans de l'aprovació del crèdit extraordinari corresponent a aquesta aplicació, l'Ajuntament va crear mitjançant una transferència, de 2,22M€, el seu crèdit pressupostari (vegeu l'observació c d'aquest apartat).

- Respecte a la limitació que les transferències no poden minorar els crèdits augmentats prèviament amb suplementos o amb transferències, llevat que afectin els crèdits per a despeses de personal, o els provinents de la incorporació de romanents no compromesos, cal indicar que amb la informació disponible només s'ha pogut quantificar l'efecte d'aquest incompliment per al cas dels suplementos de crèdit, tal com es mostra en el quadre següent:

Quadre 15. Suplementos de crèdit minorats posteriorment amb transferències de crèdit

Capítol / Descripció del concepte	Modificacions incloses en l'expedient 3-010/2016 aprovat el 5.5.2016		Transferències en disminució incloses en altres expedients de transf. de crèdit posteriors al 5.5.2016
	Suplement de crèdit (a)	Transferències en disminució (a)	
6. Inversions reals:			
Inversions (b)	2.916.720,21	(1.324.113,59)	(c) (12.442.242,59)
Inversions Barcelona Infraestr. Municipals, SA (BIMSA) (b)	22.903.946,28	(3.903.627,00)	(c) (41.640.054,11)
Inversions Institut Municipal de Mercats (IMM) (b)	10.654.471,21	0,00	(18.400.059,83)
Inversions Institut Municipal d'Informàtica (IMI)	6.647.187,47	0,00	(3.568.683,79)
Inversions Consorci d'Educació de Barcelona (CEB)	400.000,00	0,00	(2.997.571,80)
Pla de manteniment integral Ciutat. Asfaltatge	3.400.000,00	0,00	(3.646.634,51)
Pla de manteniment integral Ciutat. Enllumenat	3.800.000,00	0,00	(c) (3.900.000,00)
Altres:			
Vint-i-quatre aplicacions de diversos capítols	24.800.792,12	(159.700,00)	(13.285.683,10)
Total	75.523.117,29	(5.387.440,59)	(99.880.929,73)

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Notes:

- Els suplementos de crèdit minorats mitjançant transferències de crèdit posteriors, incloses les "minitransferències d'inversió", van afectar un total de 31 aplicacions pressupostàries, 4 de les quals es van aprovar en el mateix expedient 3-010/2016.
- L'aplicació corresponent fa referència a la redacció de projectes d'obres.
- S'ha pogut comprovar que algunes de les minoracons per transferència de crèdit incloses en aquest import total corresponen a "minitransferències d'inversió".

- Finalment, en relació amb la limitació consistent en el fet que no poden augmentar els crèdits que hagin estat minorats prèviament mitjançant transferències llevat que afectin els crèdits per a despeses de personal, cal assenyalar que amb la informació disponible tampoc no s'ha pogut quantificar l'efecte d'aquest incompliment.

Tanmateix, encara que no s'ha pogut determinar l'efecte quantitatiu esmentat, com tampoc el d'una part de l'incompliment descrit en el punt anterior, sí que s'ha pogut obtenir el nombre d'aplicacions pressupostàries afectades en relació amb transferències que minoraven o augmentaven els crèdits augmentats o minorats prèviament amb transferències.

A continuació s'indica, per capítols, el nombre d'aplicacions en què es va donar alguna de les circumstàncies descrites en el paràgraf anterior, en relació amb el nombre

d'aplicacions que van ser objecte de modificació per transferències de crèdit:

Quadre 16. Aplicacions afectades per transferències de crèdit en augment i en disminució

Capítol (a)	Nombre d'aplicacions afectades per l'incompliment	Nombre total d'aplicacions de cada capítol modificades mitjançant transferències de crèdit
2. Despeses de béns corrents i serveis	29	407
4. Transferències corrents	23	227
6. Inversions reals (b)	114	207
7. Transferències de capital (b)	16	30
8. Actius financers	1	2
Total	183	873

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada per l'Ajuntament.

Notes:

- (a) No s'han inclòs els capítols 1 i 5, Despeses de personal i Fons de contingència i altres imprevistos, respectivament, atès que no els afecten les limitacions esmentades.
- (b) Inclouen les "minitransferències d'inversió", atès que no s'han pogut diferenciar de la resta de les transferències de crèdit.

De tot el què s'ha exposat en aquesta observació es dedueix que per a una part, no quantificada totalment, de les aplicacions pressupostàries modificades amb transferències de crèdit, l'Ajuntament no va tenir en compte les limitacions imposades per la normativa.

Pel que fa als informes de la Intervenció en relació amb els dotze expedients seleccionats que es van tramitar des de la Direcció de Serveis de Pressupost –per als expedients tramitats des de la Gerència de Recursos Humans i Organització i per a les "minitransferències d'inversió" no hi ha cap informe previ d'Intervenció–, cal fer constar que en onze d'ells es va fer esment d'algun dels incompliments descrits. Tanmateix, en quatre dels onze casos aquesta menció no va ser explícita i quantificada per cada aplicació en què la modificació de crèdit vulnerava la norma, sinó que es va limitar a recordar que calia atendre les prescripcions establertes en els articles corresponents de la normativa.

c) Transferència de crèdit no tramitada com un crèdit extraordinari

El 3 de març del 2016 la Comissió de Govern va aprovar l'expedient 3-016/2016, corresponent a una modificació, de 2,22 M€, per la transferència d'un crèdit del capítol 6, Inversions reals, al d'una aplicació pressupostària de nova creació del capítol 8 anomenada Aportacions patrimonials a Barcelona Sagrera Alta Velocitat, SA (BSAV), amb la finalitat d'imputar en el 2016, en virtut dels compromisos pluriennals per al període 2016-2020 aprovats pel Plenari del Consell Municipal el 25 de juliol del 2014, una part de l'aportació a favor de BSAV acordada per a aquest exercici.

Cal indicar que la tramitació d'aquesta modificació hauria d'haver estat la d'un crèdit extraordinari, en lloc d'una transferència de crèdit, atès que el pressupost inicial prorrogat per al 2016 no incloïa l'aplicació pressupostària esmentada i que les bases d'execució del

pressupost no preveien la possibilitat de transferir crèdits pressupostaris a aplicacions de nova creació si hi havia crèdit pressupostari dins el mateix nivell de vinculació jurídica de l'aplicació receptora, llevat de la possibilitat regulada en les bases referida a les aplicacions dels capítols 6 i 7 (Inversions reals i Transferències de capital, respectivament) amb el codi orgànic 0703, Serveis centrals.¹³

Respecte a aquesta aplicació, creada el 3 de març del 2016, cal fer constar que, a més de la incidència descrita en el paràgraf anterior, posteriorment es van produir els fets següents:

- Mitjançant l'expedient 3-010/2016, aprovat el 5 de maig del 2016, es va augmentar el crèdit pressupostari corresponent en 11,50 M€, 2,90 M€ dels quals a través d'un crèdit extraordinari i 8,60 M€ per mitjà d'una transferència de crèdit –en aquest últim cas el crèdit minorat per permetre la transferència, també de 8,60 M€, corresponia al concepte de despeses del capítol 8 anomenat Adquisició accions Fira 2000, el qual no era susceptible de pròrroga, tal com s'ha esmentat en l'observació *a* de l'apartat 2.2.1.
- Mitjançant l'expedient de transferències de crèdit 3-177/2016, aprovat el 22 de desembre del 2016, es va minorar el crèdit pressupostari de l'aplicació en 2,22 M€.

Així, doncs, es va reiterar la vulneració de la normativa en relació amb les limitacions dels crèdits pressupostaris modificats mitjançant transferències de crèdit exposades en l'observació *b* anterior.

d) Transferència de crèdit no aprovada per l'òrgan competent ni en la modalitat deguda

El 20 de desembre del 2016 la Direcció de Serveis de Pressupost va emetre l'informe justificatiu de la proposta de tramitació de l'expedient 3-177/2016, referit a una modificació consistent en transferències de crèdit, per un total de 46,20 M€, a fi de dotar pressupostàriament quatre aplicacions referides a diverses adquisicions patrimonials.

Inclòs en aquest import, de 46,20 M€, es proposava una transferència de crèdit, per un total de 16,34 M€, en què es minorava el crèdit de diverses aplicacions pertanyents a l'àrea de despesa 4, Actuacions de caràcter econòmic, i s'augmentava el d'una aplicació del grup de programes 441, Transport de viatgers, pertanyent també a l'àrea de despesa 4.

Com que la transferència corresponia a la mateixa àrea de despesa, l'informe de la Direcció de Serveis de Pressupost va concloure que l'òrgan competent per aprovar la modificació era la Comissió de Govern (per delegació de l'Alcaldia) –igual que per a la resta de les transferències incloses en l'expedient, que en aquests casos, tant els crèdits

13. Paràgraf modificat com a conseqüència de les al·legacions presentades.

que augmentaven com els que disminuïen pertanyien a l'àrea 9, Actuacions de caràcter general.

No obstant això, en l'informe de la Intervenció corresponent, del 21 de desembre del 2016, i en relació amb l'augment del crèdit pressupostari proposat, de 16,34 M€, es va posar de manifest que, d'acord amb l'adequada classificació per programes de la despesa, s'hauria d'aplicar l'article 179.2 del TRLRHL.¹⁴

Encara que en l'informe de la Intervenció no s'indica expressament, l'àrea de despesa que hauria correspost d'acord amb la naturalesa de la despesa i de la finalitat de l'operació a imputar (adquisició d'unes finques) era l'àrea 9, igual que la de la resta de les operacions incloses en l'expedient. Per tant, com que corresponia a una àrea de despesa diferent de la dels crèdits de les aplicacions que es minoraven, l'òrgan que hauria d'haver aprovat la modificació era el Plenari del Consell Municipal; a més, s'haurien d'haver aplicat les mateixes normes sobre informació, reclamacions, recursos i publicitat que les fixades per a l'aprovació dels pressupostos.

Malgrat l'informe de la Intervenció, aquesta transferència de 16,36 M€, inclosa dins el total de 46,20 M€, va ser aprovada per la Comissió de Govern el 22 de desembre del 2016.

Al marge del que s'ha indicat anteriorment i en relació amb la totalitat de les transferències incloses en l'expedient, per un global de 46,20 M€, cal fer constar que el pressupost inicial prorrogat per a l'exercici 2016 no incloïa cap de les quatre aplicacions on es van destinar els crèdits pressupostaris en augment i que l'expedient es va aprovar amb caràcter d'urgència –el reconeixement de les obligacions per l'adquisició de les finques, també per 46,20 M€, es va enregistrar el 29 de desembre del 2016.

En conseqüència, la tramitació d'aquesta modificació, per un total de 46,40 M€, hauria d'haver estat la d'un crèdit extraordinari, en lloc d'una transferència de crèdit.

e) Omissió del tràmit de publicitat d'una transferència de crèdit

El 30 de desembre del 2016 la Comissió de Govern va aprovar l'expedient 3-184/2016, consistent en transferències de crèdit per un total de 32,78 M€, conformat per dues

14. Article 179 del TRLRHL:

1. Les entitats locals han de regular a les bases d'execució del pressupost el règim de transferències i, en cada cas, l'òrgan competent per autoritzar-les.
2. En tot cas, l'aprovació de les transferències de crèdit entre diferents grups de funció correspon al ple de la corporació excepte quan les baixes i les altes afectin crèdits de personal.
3. Els organismes autònoms podran realitzar operacions de transferències de crèdit amb subjecció al que disposen els apartats anteriors.
4. Les modificacions pressupostàries a què es refereix aquest article, quan siguin aprovades pel Ple, seguiran les normes sobre informació, reclamacions, recursos i publicitat a què es refereixen els articles 169, 170 i 171 de la llei.

relacions de dades que incorporaven les modificacions, en augment o en disminució, dels crèdits corresponents a cada una de les aplicacions pressupostàries afectades: una relació, per un total de 14,77 M€, que modificava exclusivament els crèdits de les despeses de personal (capítol 1) i una altra relació, per un total de 18,01 M€, que afectava la resta dels capítols.

La tramitació d'aquest expedient la va centralitzar, de manera excepcional, la Direcció de Serveis de Pressupost, atès que, tal com s'ha explicat en la part descriptiva d'aquest apartat, era la Gerència de Recursos Humans i Organització qui tramitava els expedients d'aquelles transferències que afectaven únicament els crèdits pressupostaris referits a les despeses de personal.

Tanmateix, en relació amb la tramitació efectuada i pel que fa al tràmit de publicitat, cal assenyalar que només es va publicar en la *Gasetta Municipal de Barcelona* la part de les modificacions que no afectaven els crèdits de les despeses de personal, per 18,01 M€. Per tant, es va ometre aquest tràmit per a les transferències referides a les despeses de personal, per 14,77 M€.

f) Aprovació de transferències de crèdit amb efectes retroactius

El 12 de gener del 2017 l'alcalde de Barcelona va dictar un decret mitjançant el qual, a l'empara de l'article 39.3 de la Llei 39/2015, de l'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques,¹⁵ es van atorgar efectes retroactius amb data 31 de desembre del 2016 a aquells actes administratius de reconeixement d'obligacions que s'aprovesin fins al 31 de gener del 2017 en les diferents fases de la gestió pressupostària de despeses –ADO, ADOPJ, DO, O i OA– i també a aquells actes derivats dels documents de cobrament corresponents a prestacions realitzades o a altres drets meritats durant l'exercici 2016.

En virtut del decret esmentat, al tancament del 2016 l'Ajuntament va enregistrar dues modificacions en la modalitat de "minitransferències d'inversió", per un total de 492.295 €, que van ser aprovades per la Comissió de Govern del mes de gener del 2017.

15. Article 39 de la Llei 39/2015, de l'1 d'octubre:

1. Els actes de les administracions públiques subjectes al dret administratiu es presumeixen vàlids i produeixen efectes des de la data en què es dictin, llevat que aquests disposin una altra cosa.
2. L'eficàcia queda demorada quan així ho exigeixi el contingut de l'acte o estigui supeditada a la seva notificació, publicació o aprovació superior.
3. Excepcionalment, es pot atorgar eficàcia retroactiva als actes quan es dictin en substitució d'actes anul·lats, així com quan produeixin efectes favorables a l'interessat, sempre que els supòsits de fet necessaris ja existissin en la data a la qual es retrotregui l'eficàcia de l'acte i aquesta no lesioni drets o interessos legítims d'altres persones.

El decret d'Alcaldia indicat no empara els actes administratius de modificació de crèdits pressupostaris i, el que és més destacat, l'article 39.3 de la Llei 39/2015 esmentada tampoc no empara els actes administratius no excepcionals derivats de l'execució del pressupost de despeses.

Per tant, l'Ajuntament va enregistrar en l'exercici 2016, de manera indeguda, les dues "minitransferències d'inversió", per un total de 492.295 €.

3. CONCLUSIONS

Aquest treball de fiscalització ha tingut un caràcter limitat que no correspon al d'una fiscalització completa i, per tant, les conclusions no poden utilitzar-se fora d'aquest context, ni extrapolar-se a la resta de l'activitat desenvolupada per l'Ajuntament durant el període examinat.

3.1. OBSERVACIONS

A continuació s'inclouen les observacions més significatives que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat sobre determinats aspectes de l'activitat econòmicofinancera efectuada per l'Ajuntament i que, si escau, caldria esmenar.

Aspectes relatius a la pròrroga pressupostària

1) Pressupost de l'exercici 2015 prorrogat per al 2016

Mitjançant Decret d'Alcaldia del 30 de desembre del 2015 l'Ajuntament va aprovar els ajustaments a la baixa incorporats en el pressupost inicial de l'exercici 2015 per obtenir el pressupost inicial prorrogat de l'exercici 2016, el qual es va aprovar amb unes previsions d'ingressos de 2.525,96 M€, uns crèdits per a despeses de 2.455,93 M€ i, per tant, amb un superàvit de 70,03 M€.

No obstant això, dels ajustaments a la baixa incorporats l'Ajuntament no va incloure els imports següents, les previsions d'ingressos o els crèdits pressupostaris de despeses dels quals no eren susceptibles de pròrroga (vegeu l'observació a de l'apartat 2.2.1):

- Pel que fa a les previsions d'ingressos del capítol 9, Passius financers, 156,16 M€ en concepte de nou finançament a concertar en el 2016, atès que en el cas de pròrroga pressupostària la normativa no permet aquest tipus de finançament en el pressupost prorrogat.

- Quant als crèdits pressupostaris de despeses, es van prorrogar indegudament els següents, per un total de 22,57 M€:
 - Del capítol 3, Despeses financeres, 8,49 M€ que feia referència als interessos de préstecs que ja havien vençut el 2015 i una altra quantitat, de 5,48 M€, corresponent a la part dels crèdits pressupostaris que, d'acord amb les condicions dels préstecs, excedia de l'import a pagar el 2016 en concepte d'interessos i que, per tant, tampoc no seria prorrogable.
 - Del capítol 8, Actius financers, un import de 8,60 M€, corresponent a l'excés del crèdit pressupostari destinat a imputar les despeses per la subscripció i el desemborsament d'accions de la societat Fira 2000, SA, d'acord amb el compromís adquirit per l'Ajuntament per al 2016.

Les omissions indicades sobre les previsions d'ingressos i sobre els crèdits per a despeses van comportar que el pressupost inicial prorrogat per a l'exercici 2016 s'aprovés, de manera indeguda, amb un superàvit de 70,03 M€. Si s'haguessin considerat els ajustaments a la baixa esmentats, aquest pressupost hauria donat com a resultat un dèficit de 63,56 M€ i, per tant, en contra d'allò que preveu la normativa, ja que per a les corporacions locals només es permet l'aprovació del pressupost sense dèficit inicial.

2) Nou endeutament previst en el pressupost del 2015 prorrogat per al 2016 reconvertit posteriorment en un refinançament

El pressupost prorrogat per a l'exercici 2016 incorporava entre les previsions d'ingressos 156,16 M€ pel nou finançament a concertar en el 2016, malgrat que aquest nou finançament no era susceptible de pròrroga.

Tanmateix, en el mes de març del 2016 es va iniciar l'expedient per contractar l'endeutament per l'import previst, de 156,16 M€, si bé, en l'informe tècnic de la Direcció de Finançament de l'Ajuntament es va indicar que la finalitat d'aquest endeutament era el refinançament de les quotes d'amortització amb venciment el 2016 dels préstecs preexistents, atès que, com que es tractava d'un refinançament, no era aplicable la restricció quan al fet que la normativa no permet la concertació de nou endeutament en el pressupost prorrogat. Aquest refinançament, per un total de 156 M€, es va formalitzar en el mes de desembre del 2016 (vegeu l'observació *d* de l'aspartat 2.2.2.1).

Cal indicar que, en relació amb les normes sobre informació, reclamacions i publicitat, la tramitació administrativa necessària per a l'aprovació d'un expedient de refinançament és més limitada que la requerida per a l'aprovació d'un expedient de pròrroga pressupostària.

Si l'Ajuntament hagués previst aquest refinançament en l'expedient de la pròrroga del pressupost per al 2016, en lloc d'un nou finançament per a una nova despesa d'inversió, no s'hauria vulnerat la normativa quant que en situació de pròrroga pressupostària només es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini per finançar inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit. En aquest cas, el resultat del pressupost inicial quantificat per la Sindicatura no hauria estat d'un dèficit de 63,56 M€, sinó que hauria estat quantificat en un superàvit pressupostari de 92,60 M€.

Aspectes relatius a les modificacions pressupostàries

3) Modificacions per crèdits extraordinaris i per suplements de crèdit (expedient 3-10/2016)

Les modificacions per crèdits extraordinaris i per suplements de crèdit, per un total de 275,47 M€, es van aprovar amb les incidències que s'indiquen a continuació (vegeu l'observació a de l'apartat 2.2.2.1):

- No va quedar suficientment acreditada la impossibilitat de demorar les despeses a realitzar mitjançant aquestes modificacions fins a exercicis posteriors, que és un dels pressupòsits que fixa la normativa per poder fer aquesta modalitat de modificacions.
- No van quedar definides totes les aplicacions pressupostàries afectades per les modificacions, amb la qual cosa no es va respectar el principi pressupostari d'especialitat qualitativa.
- Pel que fa al seu finançament amb una part del romanent de tresoreria per a despeses generals provinent del 2015, per 153,16 M€, no va quedar acreditada la disponibilitat total d'aquesta quantitat com a font de finançament, atès que l'Ajuntament no va respectar la normativa quant al destí del superàvit pressupostari en els termes previstos en l'article 32 i en la disposició addicional sisena de la LOEPSF, la qual cosa, si la conducta hagués estat culpable, podria constituir una infracció molt greu.

Del romanent de tresoreria per a despeses generals de l'Ajuntament provinent del 2015, s'ha estimat que només 78,16 M€ podrien estar disponibles per finançar modificacions de crèdit, amb la qual cosa es dedueix que aquestes modificacions es van finançar indegudament en 75 M€.

- Dels crèdits pressupostaris de despeses que s'incrementaven i que no estaven qualificades com a inversions, 7,87 M€ es finançaven indegudament amb operacions de crèdit a llarg termini, quan en situació de pròrroga pressupostària la normativa només permet aquest tipus de finançament per a les despeses d'inversió.

4) Modificacions per crèdits generats per ingressos

L'Ajuntament va aprovar modificacions per crèdits generats per aportacions del Fons per al foment del turisme per un total de 9,96 M€, el finançament parcial de les quals, per 4,63 M€, va ser mitjançant romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat (vegeu l'observació feta en l'apartat 2.2.2.3).

La utilització del romanent de tresoreria per a despeses amb finançament afectat com a font de finançament de les modificacions pressupostàries en la modalitat de crèdits generats per ingressos no està prevista en la normativa d'aplicació, ja que aquest finançament és aplicable només per a les modificacions en la modalitat d'incorporació de romanents de crèdit.

5) Modificacions per transferències de crèdit

Les modificacions per transferències de crèdit, per un total de 785,13 M€, es van aprovar amb les incidències que s'indiquen a continuació:

- L'Ajuntament va incloure de manera indeguda dins la modalitat de transferències de crèdit un import global de 325,68 M€, tant en augment com en disminució, corresponent a les anomenades per l'entitat "minitransferències d'inversió", les quals no corresponen a modificacions de crèdit en sentit estricte, atès que s'efectuen entre aplicacions amb el mateix nivell de vinculació jurídica (vegeu l'observació *a* de l'apartat 2.2.2.4).¹⁶
- Pel que fa a les limitacions que la normativa estableix en relació amb els crèdits afectats per modificacions per transferències de crèdit, s'ha posat de manifest el següent (vegeu l'observació *b* de l'apartat 2.2.2.4):
 - No es va respectar la limitació relativa al fet que les transferències no poden afectar els crèdits extraordinaris concedits durant l'exercici (que van ser per un total de 109,80 M€), atès que es van augmentar en un total de 45,51 M€ –13,91 M€ en l'expedient de modificació per crèdits extraordinaris mateix i la resta, per un total de 31,60 M€, en expedients per transferències de crèdit posteriors– i es van disminuir en 47,45 M€.
 - No es va respectar la limitació que les transferències no poden minorar els crèdits augmentats prèviament amb suplementos o amb transferències de crèdit llevat que afectin els crèdits per a despeses de personal, ni els provinents de la incorporació de romanents no compromesos, atès que, pel que fa als suplementos de crèdit (que

16. L'últim paràgraf d'aquest punt ha estat suprimit com a conseqüència de les al·legacions presentades.

van augmentar els crèdits pressupostaris en 165,67 M€), aquests es van minorar en 105,27 M€ –5,39 M€ en l'expedient de modificació per suplement de crèdit mateix i la resta, de 99,88 M€, en expedients per transferències de crèdit posteriors.

- Quant a la limitació consistent en el fet que no poden augmentar els crèdits que hagin estat minorats prèviament mitjançant transferències llevat que afectin els crèdits per a despeses de personal, juntament amb la indicada en el punt anterior quant al fet que tampoc no poden minorar els crèdits augmentats prèviament amb transferències, cal assenyalar que amb la informació disponible només s'ha pogut obtenir el nombre d'aplicacions pressupostàries afectades per aquests incompliments, que ha estat de cent vuitanta-tres, respecte a un total de vuit-cents setanta-tres crèdits pressupostaris d'aplicacions modificades.
- Mitjançant una transferència de crèdit es va minorar part d'un crèdit pressupostari, per 47,38 M€, referit al concepte de despeses per transferències corrents a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el qual estava afectat al concepte d'ingressos per transferències corrents de la societat Aigües de Barcelona, atès que des de l'inici del 2016 l'Ajuntament va deixar de fer d'intermediari, entre ambdues entitats, de la recaptació de la taxa metropolitana de tractament de residus. Tanmateix, l'Ajuntament no va minorar la previsió dels ingressos afectats existent, amb la qual cosa va assumir implícitament un dèficit pressupostari per un import equivalent (vegeu l'observació *b* de l'apartat 2.2.2.1).
- L'Ajuntament va tramitar modificacions pressupostàries en la modalitat de transferències de crèdit quan, per les característiques dels crèdits modificats, s'haurien d'haver tramitat en la modalitat de crèdits extraordinaris i, per tant, l'òrgan que les hauria d'haver aprovat era el Plenari del Consell Municipal. A més, s'haurien d'haver aplicat les mateixes normes sobre informació, reclamacions, recursos i publicitat que les fixades per a l'aprovació dels pressupostos. Aquestes modificacions són les següents:
 - Una transferència d'un crèdit del capítol 6, Inversions reals, al crèdit d'una aplicació pressupostària de nova creació del capítol 8, Actius financers, anomenada Aportacions patrimonials a Barcelona Sagrera Alta Velocitat, SA (BSAV), per 2,22 M€ (vegeu l'observació *c* de l'apartat 2.2.2.4).
 - Una transferència de crèdits de diversos capítols, per un total de 46,20 M€, per dotar pressupostàriament quatre aplicacions referides a diverses adquisicions patrimonials del capítol 6, Inversions reals (vegeu l'observació *d* de l'apartat 2.2.2.4).
- Finalment, pel que fa a les transferències de crèdit, l'Ajuntament va ometre el tràmit de publicitat d'unes modificacions referides a despeses de personal, per un total de 14,77 M€ (vegeu l'observació *e* de l'apartat 2.2.2.4).

Altres aspectes

6) Actes administratius de gestió pressupostària amb efectes retroactius

El 12 de gener del 2017 l'alcaldesa de Barcelona va dictar un decret mitjançant el qual, a l'empara de l'article 39.3 de la Llei 39/2015, de l'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, es van atorgar efectes retroactius, amb data 31 de desembre del 2016, a determinats actes administratius de la gestió pressupostària, entre els quals l'aprovació de dues modificacions pressupostàries en la modalitat anomenada "minitransferències d'inversió" (vegeu l'observació *f* de l'apartat 2.2.2.4).

Tanmateix, el decret esmentat no empara els actes administratius de modificació de crèdits pressupostaris i, el que és més destacat, que l'article 39.3 de la Llei 39/2015 esmentada tampoc no empara els actes administratius no excepcionals derivats de l'execució del pressupost, en les diferents fases de la gestió pressupostària de despeses.

7) Informes de la Intervenció

Tal com era preceptiu, la Intervenció de l'Ajuntament va emetre els informes corresponents referits a l'expedient de la proposta de pròrroga del pressupost del 2015 per al 2016, a les modificacions pressupostàries incloses en l'expedient 3-010/2016 –consistent en modificacions per crèdits extraordinaris, per suplementos de crèdit i per transferències de crèdit–, així com per als expedients referits a les modificacions per transferències de crèdit seleccionats per a la seva anàlisi (vegeu les observacions *b* de l'apartat 2.2.1, *c* de l'apartat 2.2.2.1 i *b* de l'apartat 2.2.2.4).

En aquests informes s'inferien alguns aspectes que la Intervenció va considerar que no s'adequaven a la normativa d'aplicació. No obstant això, no tots aquests aspectes es van identificar en l'informe d'una manera suficientment clara, taxativa i, si esqueia, quantificada, sinó que en alguns casos van quedar subsumits amb comentaris de tipus descriptiu, genèric o de procediment.

3.2. RECOMANACIONS

A continuació s'inclouen les recomanacions sobre alguns aspectes que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat i que, si escau, convindria esmenar en la mesura que no hagi estat fet.

1. Caldria assignar una codificació diferent a aquells moviments de crèdits pressupostaris que l'Ajuntament anomena "minitransferències d'inversió", a fi de excloure'ls de les modificacions pressupostàries efectuades en la modalitat de transferències de crèdit,

ja que aquestes han d'incloure només aquelles que es realitzin entre aplicacions pressupostàries amb un nivell de vinculació jurídica diferent.

2. Caldria dissenyar un model per a les sol·licituds de modificacions per transferències de crèdit que realitzen els diferents serveis de l'Ajuntament a la Direcció de Serveis de Pressupost per unificar les peticions i així facilitar les tasques de gestió i de control per part dels responsables de la gestió pressupostària.
3. Caldria adaptar l'aplicació informàtica corresponent de manera que es pugui identificar d'antuvi, per cada modificació que es prevegi realitzar i per cada aplicació pressupostària afectada, si es compleix la normativa en relació amb les limitacions establertes per als crèdits pressupostaris afectats per modificacions per transferències de crèdit.
4. Caldria dissenyar un model homogeni d'informe d'Intervenció amb una estructura que permeti identificar clarament, entre altres, els aspectes següents:
 - Tipus d'informe.
 - Antecedents i fonaments jurídics sobre els que se sustenta el control a realitzar.
 - Requisits que, d'acord amb la naturalesa de l'expedient, s'han de verificar i requisits els quals la seva comprovació no és procedent.
 - Conclusió sobre cada un dels aspectes verificats i sobre l'efecte d'aquesta conclusió.
 - Altres observacions que es vulguin reflectir en l'informe.
5. Caldria instar els òrgans pertinents perquè, atenent a les iniciatives i als suggeriments de l'Ajuntament, revisin la Llei 1/2006, del 13 de març, per la qual es regula el règim especial del municipi de Barcelona, en allò que fa referència a la secció quarta de la Llei, de manera que hi hagi una major concordança amb la nova normativa que regula aquesta matèria.¹⁷

4. ANNEXOS

4.1. RESUM DELS COMPTES ANUALS

En els quadres següents es resumeixen els comptes i estats més representatius inclosos en el Compte general de l'Ajuntament de Barcelona corresponent a l'exercici 2016.

17. El Reial decret 424/2017, del 28 d'abril, pel qual es regula el règim jurídic del control intern en les entitats del sector públic local i el Reial decret 128/2018, del 16 de març, pel qual es regula el règim jurídic dels funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional.

Quadre 17. Estat de liquidació del pressupost i Resultat pressupostari. Exercici 2016

ESTAT DE LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

CONCEPTE	PREVISIÓ			EXECUCIÓ		
	Inicial	Modificació	Definitiva	Liquidació	Cobrat	Pend. cobrament
1. Capítols ingressos						
1. Impostos directes	943.767.320,00	0,00	943.767.320,00	1.061.479.555,32	1.014.104.586,93	47.374.968,39
2. Impostos indirectes	55.749.790,00	0,00	55.749.790,00	66.062.542,76	65.553.788,86	508.753,90
3. Taxes i altres ingressos	260.080.061,92	51.564,86	260.131.626,78	318.980.776,14	235.519.949,30	83.460.826,84
4. Transferències corrents	1.051.425.996,13	20.622.569,81	1.072.048.565,94	1.051.202.902,10	1.022.723.446,97	28.479.455,13
5. Ingressos patrimonials	42.135.629,00	0,00	42.135.629,00	40.087.569,58	37.854.040,67	2.233.528,91
a) Operacions corrents	2.353.158.797,05	20.674.134,67	2.373.832.931,72	2.537.813.345,90	2.375.755.812,73	162.057.533,17
6. Alienació d'inversions reals	100.080,00	0,00	100.080,00	2.383.794,04	2.383.794,04	0,00
7. Transferències de capital	10.000.010,00	9.008.328,98	19.008.338,98	38.134.237,15	26.541.852,26	11.592.384,89
b) Altres operacions no financeres	10.100.090,00	9.008.328,98	19.108.418,98	40.518.031,19	28.925.646,30	11.592.384,89
Total operacions no financeres (a+b)	2.363.258.887,05	29.682.463,65	2.392.941.350,70	2.578.331.377,09	2.404.681.459,03	173.649.918,06
8. Actius financers	5.000.000,00	159.888.238,89	164.888.238,89	169.813,86	169.813,86	0,00
9. Passius financers	157.708.736,82	122.310.046,70	280.018.783,52	160.571.093,12	160.571.093,12	0,00
Total ingressos	2.525.967.623,87	311.880.749,24	2.837.848.373,11	2.739.072.284,07	2.565.422.366,01	173.649.918,06
2. Capítols despeses						
1. Despeses de personal	355.786.464,55	44.091.385,18	399.877.849,73	399.652.498,37	399.058.604,59	593.893,78
2. Despeses de béns corrents i serveis	602.409.334,73	-4.322.136,08	598.087.198,65	570.798.952,92	412.912.829,59	157.886.123,33
3. Despeses financeres	34.707.752,20	-9.856.378,36	24.851.373,84	18.495.091,49	18.448.869,49	46.222,00
4. Transferències corrents	994.650.766,36	121.211.661,33	1.115.862.427,69	1.104.502.649,96	890.575.933,56	213.926.716,40
5. Fons contingència i altres imprevistos	6.477.736,89	-4.987.196,29	1.490.540,60	0,00	0,00	0,00
a) Operacions corrents	1.994.032.054,73	146.137.335,78	2.140.169.390,51	2.093.449.192,74	1.720.996.237,23	372.452.955,51
6. Inversions reals	267.219.357,74	113.532.191,21	380.751.548,95	370.571.883,64	199.160.730,87	171.411.152,77
7. Transferències de capital	15.552.538,55	49.306.036,23	64.858.574,78	64.593.611,42	15.144.504,09	49.449.107,33
b) Altres operacions no financeres	282.771.896,29	162.838.227,44	445.610.123,73	435.165.495,06	214.305.234,96	220.860.260,10
Total operacions no financeres (a+b)	2.276.803.951,02	308.975.563,22	2.585.779.514,24	2.528.614.687,80	1.935.301.472,19	593.313.215,61
8. Actius financers	21.421.544,14	2.905.186,02	24.326.730,16	16.598.916,76	16.598.341,76	575,00
9. Passius financers	157.708.736,82	0,00	157.708.736,82	157.156.380,67	157.092.646,78	63.733,89
Total despeses	2.455.934.231,98	311.880.749,24	2.767.814.981,22	2.702.369.985,23	2.108.992.460,73	593.377.524,50
3. Situació econòmica						
Total ingressos	2.525.967.623,87	311.880.749,24	2.837.848.373,11	2.739.072.284,07	2.565.422.366,01	173.649.918,06
Total despeses	2.455.934.231,98	311.880.749,24	2.767.814.981,22	2.702.369.985,23	2.108.992.460,73	593.377.524,50
Diferències	70.033.391,89	0,00	70.033.391,89	36.702.298,84	456.429.905,28	-419.727.606,44

RESULTAT PRESSUPOSTARI

CONCEPTES	DRETS RECON. NETS	OBLIGACIONS RECON. NETES	AJUSTOS	RESULTAT PRESSUPOSTARI
a) Operacions corrents	2.537.813.345,90	2.093.449.192,74		444.364.153,16
b) Operacions de capital	40.518.031,19	435.165.495,06		-394.647.463,87
1. Total operacions no financeres (a+b)	2.578.331.377,09	2.528.614.687,80		49.716.689,29
c) Actius financers	169.813,86	16.598.916,76		-16.429.102,90
d) Passius financers	160.571.093,12	157.156.380,67		3.414.712,45
2. Total operacions financeres (c+d)	160.740.906,98	173.755.297,43		-13.014.390,45
I. RESULTAT PRESSUPOSTARI DE L'EXERCICI (I = 1 + 2)	2.739.072.284,07	2.702.369.985,23		36.702.298,84
<u>Ajustos</u>				
3. Crèdits gastats finançats amb romanent de tresoreria per a despeses generals			151.084.315,06	
4. Desviacions de finançament negatives de l'exercici			1.362.776,39	
5. Desviacions de finançament positives de l'exercici			37.319.406,73	
II. TOTAL AJUSTOS (II = 3 + 4 - 5)			115.127.684,72	
RESULTAT PRESSUPOSTARI AJUSTAT (I + II)				151.829.983,56

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Quadre 18. Estat del romanent de tresoreria. Exercici 2016

COMPONENTS	EXERCICI 2016		EXERCICI 2015	
1. (+) Fons líquids		753.600.285,12		631.176.546,65
2. (+) Drets pendents de cobrament		790.718.769,27		801.768.532,96
– (+) del pressupost corrent	173.649.918,06		206.114.061,87	
– (+) de pressupostos tancats	608.683.158,87		589.013.252,07	
– (+) d'operacions no pressupostàries	8.385.692,34		6.641.219,02	
3. (–) Obligacions pendents de pagament		782.961.922,23		658.338.167,24
– (+) del pressupost corrent	593.377.524,50		462.856.978,62	
– (+) de pressupostos tancats	106.347.501,38		112.776.398,64	
– (+) d'operacions no pressupostàries	83.236.896,35		82.704.789,98	
4. (+) Partides pendents d'aplicació		-6.044.070,58		-8.596.359,74
– (-) cobraments efectuats pendents d'aplicació definitiva	-6.044.070,58		-8.596.359,74	
– (+) pagaments efectuats pendents d'aplicació definitiva	0,00		0,00	
I. Romanent de tresoreria total (1+2-3+4)		755.313.061,58		766.010.552,63
II. Saldos de cobrament dubtós		580.217.570,82		555.592.995,81
III. Excés de finançament afectat		19.262.450,63		14.540.651,81
IV. Romanent de tresoreria per a despeses generals (I-II-III)		155.833.040,13		195.876.905,01

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Quadre 19. Balanç. Exercici 2016

ACTIU	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015	PATRIMONI NET I PASSIU	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015
A) Actiu no corrent	12.574.786.801,21	12.359.942.476,87	A) Patrimoni net	11.178.367.461,44	10.886.800.222,69
I. Immobilitzat intangible	8.077.034,44	13.626.319,91	I. Patrimoni	7.787.674.637,92	7.787.674.637,92
II. Immobilitzat material	10.796.934.154,50	10.596.573.604,57	II. Patrimoni generat	2.748.726.572,36	2.507.176.679,55
III. Inversions immobiliàries	239.794.094,82	243.532.368,23	III. Ajustos per canvis de valor	0,00	0,00
IV. Patrimoni públic del sòl	568.261.469,48	564.346.507,98	IV. Subvencions rebudes pendents d'imputació a resultats	641.966.251,16	591.948.905,22
V. Inversions financeres a llarg termini en entitats del grup, multigrup i assoc.	812.015.184,12	795.511.911,66	B) Passiu no corrent	1.418.992.960,34	1.431.203.312,88
VI. Inversions financeres a llarg termini	122.987.041,96	117.988.197,31	I. Provisions a llarg termini	34.034.782,31	45.344.523,23
VII. Deutors i altres comptes a cobrar a llarg termini	26.717.821,89	28.363.567,21	II. Deutes a llarg termini	961.014.154,79	943.212.873,24
B) Actiu corrent	1.015.049.708,28	987.587.045,17	III. Deutes amb entitats del grup, multigrup i associades a llarg termini	38.227,96	0,00
I. Actius en estat de venda	0,00	0,00	IV. Creditors i altres comptes a pagar a llarg termini	0,00	0,00
II. Existències	0,00	0,00	V. Ajustos per periodificació a llarg termini	423.905.795,28	442.645.916,41
III. Deutors i altres comptes a cobrar a curt termini	260.030.166,66	351.306.681,26	C) Passiu corrent	992.476.087,71	1.029.525.986,47
IV. Inversions financeres a curt termini en entitats del grup, multigrup i assoc.	0,00	0,00	I. Provisions a curt termini	0,00	69.228.530,60
V. Inversions financeres a curt termini	1.419.256,50	5.103.817,18	II. Deutes a curt termini	233.013.438,12	292.925.019,95
VI. Ajustos per periodificació	0,00	0,00	III. Deutes amb entitats del grup, multigrup i associades a curt termini	107.607.582,41	87.859.898,54
VII. Efectiu i altres actius líquids equivalents	753.600.285,12	631.176.546,73	IV. Creditors i altres comptes a pagar a curt termini	633.114.946,05	560.742.365,65
TOTAL ACTIU (A+B)	13.589.836.509,49	13.347.529.522,04	TOTAL PATRIM. NET I PASSIU (A+B+C)	13.589.836.509,49	13.347.529.522,04

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Quadre 20. Compte del resultat economicopatrimonial. Exercici 2016

	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015
1. Ingressos tributaris i urbanístics	1.275.967.230,76	1.242.383.028,83
2. Transferències i subvencions rebudes	1.069.334.194,24	1.191.780.212,50
3. Vendes i prestacions de serveis	51.313.679,58	46.271.276,26
4. Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació i deteriorament de valor	0,00	0,00
5. Treballs efectuats per l'entitat per al seu immobilitzat	0,00	0,00
6. Altres ingressos de gestió ordinària	146.002.128,06	143.019.869,17
7. Excessos de provisions	27.861.323,28	22.834.884,01
A. TOTAL INGRESSOS DE GESTIÓ ORDINÀRIA (1+2+3+4+5+6+7)	2.570.478.555,92	2.646.289.270,77
8. Despeses de personal	-354.507.498,91	-350.113.495,60
9. Transferències i subvencions concedides	-1.152.798.183,54	-1.119.859.336,55
10. Aprovisionaments	0,00	0,00
11. Altres despeses de gestió ordinària	-577.485.107,96	-579.062.726,71
12. Amortització de l'immobilitzat	-184.317.915,06	-219.083.844,79
B. TOTAL DESPESES DE GESTIÓ ORDINÀRIA (8+9+10+11+12)	-2.269.108.705,47	-2.268.119.403,65
I. Resultat (estalvi o desestalvi) de la gestió ordinària (A+B)	301.369.850,45	378.169.867,12
13. Deteriorament de valor i resultats per alienació de l'immobilitzat no financer i actius en estat de venda	-376.626,67	387.477,07
14. Altres partides no ordinàries	2.561.201,90	932.919,54
II. Resultat de les operacions no financeres (I+13+14)	303.554.425,68	379.490.263,73
15. Ingressos financers	19.995.364,98	26.994.720,22
16. Despeses financeres	-17.624.222,18	-20.469.572,44
17. Despeses financeres imputades a l'actiu	0,00	0,00
18. Variació del valor raonable en actius i passius financers	0,00	0,00
19. Diferències de canvi	1.567,79	4.933,30
20. Deteriorament de valor, baixes i alienacions d'actius i passius financers	-67.450.351,70	-70.666.459,14
21. Subvencions per al finançament d'operacions financeres	0,00	0,00
III. Resultat de les operacions financeres (15+16+17+18+19+20+21)	-65.077.641,11	-64.136.378,06
IV. Resultat (estalvi o desestalvi) net de l'exercici (II+III)	238.476.784,57	315.353.885,67
+ Ajustos en el compte del resultat de l'exercici anterior		0,00
Resultat de l'exercici anterior ajustat (IV+Ajustos)		315.353.885,67

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Quadre 21. Estat de canvis en el patrimoni net. Exercici 2016

1. ESTAT TOTAL DE CANVIS EN EL PATRIMONI NET

	I. Patrimoni	II. Patrimoni generat	III. Ajustos per canvis de valor	IV. Subvencions rebudes	TOTAL
A. Patrimoni net al final de l'exercici 2015	7.787.674.637,92	2.507.176.679,55	0,00	591.948.905,22	10.886.800.222,69
B. Ajustos per canvis de criteris comptables i correcció d'errors	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C. Patrimoni net inicial ajustat de l'exercici 2016 (A+B)	7.787.674.637,92	2.507.176.679,55	0,00	591.948.905,22	10.886.800.222,69
D. Variacions del patrimoni net de l'exercici 2016	0,00	241.549.892,81	0,00	50.017.345,94	291.567.238,75
E. PATRIMONI NET AL FINAL DE L'EXERCICI 2016 (C+D)	7.787.674.637,92	2.748.726.572,36	0,00	641.966.251,16	11.178.367.461,44

2. ESTAT D'INGRESSOS I DESPESES RECONEGUTS

	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015
I. Resultat economicopatrimonial	238.476.784,57	315.353.885,67
II. Ingressos i despeses reconeguts directament en el patrimoni net	69.930.965,86	55.439.457,90
III. Transferències al compte del resultat economicopatrimonial o al valor inicial de la partida coberta	-19.913.619,92	-10.695.031,79
IV. Total ingressos i despeses reconeguts (I+II+III)	288.494.130,51	360.098.311,78

3. ESTAT D'OPERACIONS AMB L'ENTITAT O ENTITATS PROPIETÀRIES

A) OPERACIONS PATRIMONIALS AMB L'ENTITAT O ENTITATS PROPIETÀRIES

	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015
1. Aportació patrimonial dinerària	0,00	0,00
2. Aportació de béns i drets	0,00	0,00
3. Assumpció i condonació de passius financers	0,00	0,00
4. Altres aportacions de l'entitat o entitats propietàries	0,00	0,00
5. (-) Devolució de béns i drets	0,00	0,00
6. (-) Altres devolucions a l'entitat o entitats propietàries	0,00	0,00
TOTAL	0,00	0,00

B) ALTRES OPERACIONS AMB L'ENTITAT O ENTITATS PROPIETÀRIES

	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015
I. Ingressos i despeses reconeguts directament en el compte del resultat economicopatrimonial	0,00	0,00
II. Ingressos i despeses reconeguts directament en el patrimoni net	0,00	0,00
TOTAL (I+II)	0,00	0,00

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Quadre 22. Estat de fluxos d'efectiu. Exercici 2016

	EXERCICI 2016	EXERCICI 2015
I. Fluxos nets d'efectiu per activitats de gestió (A-B)	405.825.264,44	530.136.035,00
A) Cobraments	2.511.979.703,82	2.572.499.316,24
B) Pagaments	2.106.154.439,38	2.042.363.281,24
II. Fluxos nets d'efectiu per activitats d'inversió (C-D)	-272.871.749,60	-412.557.441,64
C) Cobraments	52.328.481,88	39.643.950,09
D) Pagaments	325.200.231,48	452.201.391,73
III. Fluxos nets d'efectiu per activitats de finançament (E-F+G-H)	-13.052.759,14	-136.528.371,56
E) Augments en el patrimoni	0,00	0,00
F) Pagaments a l'entitat o entitats propietàries	0,00	0,00
G) Cobraments per emissió de passius financers	164.702.719,40	160.000.000,00
H) Pagaments per reemborsament de passius financers	177.755.478,54	303.537.863,72
IV. Fluxos nets d'efectiu pendents de classificació (I-J)	2.522.982,69	5.352.891,69
I) Cobraments pendents d'aplicació	2.522.982,69	5.352.891,69
J) Pagaments pendents d'aplicació	0,00	0,00
V. Efecte de les variacions dels tipus de canvi	0,00	0,00
VI. INCREMENT/DISMINUCIÓ NETA DE L'EFECTIU I ACTIUS LÍQUIDS EQUIVALENTS A L'EFECTIU (I+II+III+IV+V)	122.423.738,39	-13.596.886,51
Efectius i actius líquids equivalents a l'efectiu a l'inici de l'exercici	631.176.546,73	644.773.433,24
Efectius i actius líquids equivalents a l'efectiu al final de l'exercici	753.600.285,12	631.176.546,73

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir del Compte general de l'exercici 2016 facilitat per l'Ajuntament.

Per disposar dels comptes i estats que integren el Compte general de manera completa, llevat de la part descriptiva de la Memòria, cal seguir l'enllaç següent:

[Comptes anuals, exercici 2016](#)

4.2. MEMÒRIA

Per disposar de la part descriptiva de la Memòria continguda en els apartats 1 i 2, cal seguir l'enllaç següent:

[Memòria, exercici 2016](#)

5. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

D'acord amb la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès a l'Ajuntament de Barcelona el dia 21 de novembre del 2018 per complir el tràmit d'al·legacions.

5.1. AL·LEGACIONS REBUDES

L'escrit d'al·legacions presentat per l'Ajuntament de Barcelona a la Sindicatura de Comptes es reproduïx a continuació, excepte l'annex que acompanya les al·legacions que està dipositat en l'arxiu de la Sindicatura:

**Ajuntament
de Barcelona**
Gerardo Pisarello Prados
Àrea d'Economia i Treball, Ciutat Digital i Relacions Internacionals
Primer tinent d'alcalde

Plaça Sant Jaume, s/n 1a pl.
08002 Barcelona

**H. Sr. Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom
Síndic
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona**

Benvolgut Síndic,

En relació al projecte d'Informe 15/2017-E, referit a les modificacions pressupostàries de l'exercici 2016 d'aquest Ajuntament, us adjunto les al·legacions que l'equip tècnic

de la Gerència de Presidència i Economia i la Intervenció Municipal formulen a l'esmentat projecte d'Informe.

Resto a la vostra disposició per a qualsevol aclariment que pugueu necessitar.

Una cordial salutació,

Barcelona, 12 de desembre de 2018

Gerardo Pisarello Prados
Primer tinent d'alcalde de l'Àrea d'Economia
i Treball, Ciutat digital i Relacions Internacionals

**Ajuntament
de Barcelona**

Al·legacions de l'Ajuntament de Barcelona a l'Informe de la Sindicatura de Comptes de Catalunya REF. 15/2017-E referit a les Modificacions Pressupostàries de l'exercici de 2016

En el present document es relacionen les diferents al·legacions plantejades per l'equip tècnic de la Gerència de Presidència i Economia i la Intervenció Municipal. En aquest sentit, cal destacar que l'informe de la Sindicatura fa esment, no només a les modificacions 2016, sinó també a la pròrroga pressupostària del pressupost 2015 per l'exercici 2016.

I. CONSIDERACIONS PRÈVIES QUE FONAMENTEN LES AL·LEGACIONS:

L'acord del Senat de 27 de juny de 2014 (Boletín Oficial de las Cortes Generales/ SENADO, nº 378, de 7 de julio de 2014), va aprovar el "*Acuerdo del Gobierno por el que se fijan los objetivos de estabilidad presupuestaria y de Deuda Pública para el conjunto de Administraciones Públicas y de cada uno de sus subsectores para el período 2015-2017*". En el mateix s'estableix que: "*No obstante, para aquellas administraciones públicas que tengan un plan económico-financiero en vigor, el crecimiento del gasto público computable se ajustará a la senda establecida en el correspondiente plan*". Per tant, un pla econòmic financer en vigor marca la seva prevalença sobre determinats preceptes de la llei d'estabilitat pressupostària.

L'Ajuntament de Barcelona, l'any 2015, va tramitar el Pla Econòmic Financer 2015-2016 (en endavant PEF 2015-2016) per la previsió de l'incompliment de la Regla de despesa derivada l'expedient de modificació pressupostària de crèdits extraordinaris i suplementes de crèdit finançats amb romanent de tresoreria d'ús general tramitat el darrer semestre de l'any 2015. El PEF 2015-2016 va ser aprovat pel Plenari del Consell Municipal el 30 d'octubre de 2015 i per resolució de la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor de la Generalitat de Catalunya (en endavant l'òrgan de tutela financera) el 19 de novembre de 2015. El PEF 2015-2016 aprovat preveia el retorn a la situació de compliment amb la mateixa pròrroga pressupostària 2016.

També, i pel mateix concepte, previsió d'incompliment de la Regla de despesa arran dels expedients de modificació d'incorporació de romanents de 31 de març de 2016 i l'Expedient 3-010 (l'expedient objecte de fiscalització rellevant) aprovat el 5 de maig de 2016, el Plenari del Consell Municipal de 5 de maig de 2016 va aprovar el Pla Econòmic Financer 2016-2017 (en endavant PEF 2016-2017). Aquest PEF 2016-2017 va ser també aprovat per resolució de l'òrgan de tutela financera el 22 de juny del mateix any. En data 12 de juny l'òrgan de tutela financera va emetre un comunicat als efectes del seguiment del PEF 2016-2017 arran de la tramesa, el 14 de maig de 2018, de la liquidació del pressupost de l'exercici 2017, en el qual es constata que *"L'anàlisi de la liquidació pressupostària esmentada posa de manifest que s'han assolit els objectius del pla [PEF 2016-2017] en el període previst"*.

Per tant, els plans econòmics financers esmentats, han estat sempre aprovats pel Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona i per l'òrgan de tutela financera. I aquests plans són cabdals a l'hora d'explicar les modificacions pressupostàries que es van aprovar, amb el suport de la majoria de grups polítics del consistori de Barcelona, durant l'exercici 2016, atès que, per manca de consens polític inicial, no es va aprovar un pressupost general de l'Ajuntament 2016 per entrar en vigor l'1 de gener, però sí que es va haver-hi consens polític per tramitar aquestes modificacions pressupostàries que, *de facto*, portaren a un nou pressupost similar al proposat inicialment pel govern municipal per l'exercici 2016.

D'altra banda, i atesa la reconeguda solvència econòmica i financera de l'Ajuntament de Barcelona, que ha presentat una Capacitat de Finançament important i continuada al tancament de cada exercici pressupostari, baix nivell d'endeutament amb un percentatge inferior al 60% dels ingressos corrents, estalvi brut superior al 15% dels ingressos corrents i pagament a proveïdors a menys de 30 dies (les regles fiscals auto-imposades pel propi consistori), cal fer esment, en relació al control econòmic-financer i a l'aplicació de la Llei Orgànica d'Estabilitat Pressupostària i Sostenibilitat Financera (en endavant LOEPSF) el següent:

Quant a l'aplicació del superàvit per reduir deute (en aplicació de l'article 32 de la LOEPSF), cal indicar que en l'exercici 2015, en previsió de la liquidació pressupostària positiva i obtenció de superàvit¹ (de 117.717.141,48€ en termes consolidats), es va procedir a l'amortització anticipada de préstecs, amb càrrec al romanent de tresoreria per despeses generals, per import de 138.387.500,00€ (Exp. 3-148_2015

¹ Superàvit: Capacitat de Finançament en els termes expressats per la LOEPSF i d'acord amb el Sistema Europeu de Comptes (SEC).

aprovat pel Plenari del Consell Municipal de 29/12/2015). En aquest sentit, cal dir que l'Ajuntament de Barcelona, per criteris de gestió i eficiència, va anticipar l'aplicació del superàvit per reduir deute al propi exercici en que es va generar el superàvit. La LOEPSF (article 32) esmenta que la menor de les dues magnituds, Romanent de Tresoreria per a Ús General o Capacitat de Finançament (en el cas que ens ocupa la CNF per quantia de 117M€), s'ha de destinar a amortitzar deute. En el cas de l'Ajuntament, com s'ha esmentat, es va anticipar aquesta amortització durant l'any 2015 (i per un major import que la previsió de tancament – 138M€ versus els 117M€ de CNF) donada la seva situació de tresoreria i l'anticipació de previsió de tancament que esdevé del control econòmic financer efectuat (veure taula):

(dades en Euros)	2014	2015	2016
CNF	31.637.421,25	117.717.141,48	120.454.336,04
IFS		22.320.565,78	217.617.438,00
Amortització anticipada		138.387.500,00	
Endeutament viu a 31/12/n	971.679.973,63	835.658.736,82	835.500.000,00
Variació endeutament net		-136.021.236,81	-158.736,82

A més, el volum d'endeutament viu a 31/12/2016 va ser el previst en el PEF 2016-2017 aprovat.

II. PEL QUE FA A L'APARTAT DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2015 PRORROGAT PER A L'EXERCICI 2016:

CONSIDERACIONS DE L'INFORME: En els ajusts a la baixa del pressupost prorrogat no es va tenir en compte que el capítol 9 no es podia prorrogar (157,71M€), ni les despeses financeres en sentit general (s'haurien d'haver ajustat a la baixa en 8,49M€), ni la totalitat de crèdit del capítol 8 (aportació a Fira per un import de 16,42M€ quan hauria d'haver estat de 7,82M€ – mancaria doncs un ajust a la baixa de 8,6M€).

AL·LEGACIÓ: Si bé és cert que es van prorrogar aquests quantitats, les consideracions/orientacions de l'òrgan de control intern, en ésser un informe i no una fiscalització, no són suspensives, i la disposició d'aquests crèdits pressupostaris sempre s'hauran d'autoritzar durant l'any per l'òrgan municipal competent. En el cas dels capítols 8 i 9 pel Plenari del Consell Municipal i també en el cas dels interessos, doncs qualsevol modificació del pressupost amb àrea de despesa "0" implica aprovació del Plenari del Consell Municipal pel canvi d'àrea funcional de despesa. A més, pel que respecta al servei del deute, fem referència també al que diu l'article 135 de la Constitució Espanyola i a la necessitat de donar cobertura pressupostària al servei del deute segons aquest principi constitucional. Aquests fets fan que, *de facto*, la pròrroga esmentada sigui només una eina orientativa del que es vol fer durant l'any (aplicant criteris de transparència) però que requerirà per a la seva execució l'aprovació/autorització dels òrgans competents, com també en el cas de les modificacions pressupostàries, és a dir, del vist i plau del Plenari del Consell Municipal.

El Plenari del Consell Municipal de data 1 d'abril de 2016 va aprovar la realització d'operacions financeres fins a un import màxim de 156.158.736,82, import aplicat al capítol 9 d'ingressos prorrogat.

III. EN REFERÈNCIA A LES MODIFICACIONS PRESSUPOSTÀRIES AL LLARG DE L'EXERCICI 2016:

CONSIDERACIONS DE L'INFORME: Durant l'any es van tramitar 172 expedients de modificació:

Crèdits extraordinaris i suplementos de crèdit: havent estat aprovats pel plenari municipal, la Sindicatura fa referència explícita a l'expedient aprovat 3-010/2016, que es va iniciar, amb informe de la Direcció de Pressupostos i Política Fiscal, explicitant en el mateix els tres grans blocs de modificacions que el conformaven: adaptar la pròrroga del pressupost al projecte de pressupost 2016 que no es va poder aprovar, incrementar crèdit per noves necessitats de les àrees i dotar pressupostàriament el pagament de la sentència de l'1%. Fa esment a l'informe d'Intervenció on diu que s'han de justificar el caràcter específic de les despeses i la impossibilitat de demorar-les, el fet de no aplicar el superàvit a amortitzar deute (article 32 de la LOEPSF i disposició addicional 6ena –qüestió aquesta que en opinió de la Sindicatura pot significar una infracció molt greu segons la llei 19/2013 de transparència, accés a la informació pública i bon govern, si la conducta es considera culpable), l'import del finançament via crèdit que només pot ser per la quantia marcada en el límit de la inversió, les transferències per la TMTR que corresponen a ingressos finalistes i finalment l'incompliment previst de la regla de despesa, que implicarà la tramitació d'un PEF per aquest concepte (i no per incompliment de l'objectiu d'estabilitat pressupostària).

La Sindicatura de Comptes fa doncs referència a les indicacions expressades per l'Interventor al seu informe i determinades observacions (ampliant les notes d'intervenció i criticant la manca de referència explícita, clara i taxativa en l'informe de la quantificació de les incidències...).

INCIDÈNCIES:

- i. *Pel que fa a l'apartat 2.2.2.1. Crèdits extraordinaris i suplementos de crèdit c) Informes de la Intervenció sobre les modificacions pressupostàries incloses en l'expedient 3-010/2016, i en relació a la l'observació: "No obstant això, igual que en l'informe referit a la pròrroga pressupostària, no tots aquests aspectes es van identificar en l'informe definitiu del 3 de maig d'una manera clara, taxativa i, si escau, quantificada, sinó que en alguns casos van quedar subsumits amb comentaris de tipus descriptiu, genèric o de procediment, o bé, amb remissions a altres informes emesos, però sense identificar l'observació concreta a que es feia referència i, en altres casos, amb la condicionalitat de la incidència a la concurrència de determinats fets futurs".*

AL·LEGACIÓ:

Cal recordar que el Real Decreto Legislativo 781/1986, de 18 de abril, por el que se aprueba el texto refundido de las disposiciones legales vigentes en materia de Régimen Local, al seu article 54, estableix com han de ser els informes preceptius:

1. *Será necesario el informe previo del Secretario, y, además, en su caso, del Interventor o de quienes legalmente les sustituyan, para la adopción de los*

siguientes acuerdos:

.../...

2. Los informes que se emitan deberán señalar la legislación, en cada caso aplicable y la adecuación a la misma de los acuerdos en proyecto.

En tot cas es cita la legislació i adequació o no a la norma, la resta es una qüestió d'estil.

També cal recordar que les modificacions de crèdit, al igual que el pressupost, son objecte d'informe i no de fiscalització, tal i com diu el TRLHL. Tanmateix cal dir que la tècnica de motivació o informe per remissió, motivació o informe "in aliunde", està àmpliament acceptada per la jurisprudència contenciosa (STS d'11 de febrer de 2011, 21 de novembre de 2005, 12 de juliol de 2004, 7 de juliol de 2003, 16 d'abril de 2001, 14 de març de 2000,...).

- ii. *No va quedar acreditada suficientment la impossibilitat de demorar les despeses finançades amb Romanent de Tresoreria i no es va respectar el principi presupostari d'especialitat qualitativa (54,2M€ es van aplicar a partides genèriques).*

AL·LEGACIÓ:

Les modificacions es van tramitar amb els informes tècnics de les àrees corresponents, on s'explicitaven les necessitats a cobrir i les partides a dotar, i amb l'inici de tramitació per part de la Direcció de Pressupostos i Política Fiscal que, seguint instrucció de la Gerència de Presidència i Economia), enquadra la modificació en els tres grans blocs temàtics esmentats anteriorment amb la intenció de facilitar la lectura i comprensió de qualsevol anàlisi posterior.

A més, respecte a la especialitat qualitativa, es van crear aplicacions pressupostàries que recollissin les necessitats i per tant l'adequació dels crèdits del projecte de pressupost segons capítols i àrees de despesa.

- iii. *Pel que fa al finançament amb Romanent de Tresoreria per ús General de determinades despeses corrents i de capital, i no fer servir aquesta font de finançament per amortitzar Deute (art 32 LOEPSF), la Sindicatura ho considera una possible infracció molt greu de la Llei 19/2013. Quantifica l'ús indegut de RT en 75M€.*

AL·LEGACIÓ:

Cal destacar, com es deia a les consideracions prèvies que fonamenten les al·legacions, que l'Ajuntament de Barcelona va tramitar un PEF a l'òrgan de tutela financera (Generalitat de Catalunya) precisament per la previsió de l'incompliment de la regla de despesa esdevingut per l'expedient, explicitant les fons de finançament del mateix, i aprovat per aquest òrgan sense cap limitació. A més, l'Ajuntament de Barcelona ha mantingut l'endeutament net l'any 2016 (la norma parla de l'endeutament brut) al no fer servir aquesta font pel finançament d'inversions (aquestes es financen globalment amb l'estalvi municipal, amb els seus ingressos corrents i de capital). Cal destacar també que l'Ajuntament de

Barcelona va tancar l'exercici 2016 amb una Capacitat de Finançament (CNF) positiva molt rellevant -97,5M€ a nivell individual i 117M€ a nivell consolidat- i amb més de 217M€ d'obligacions liquidades corresponents a inversions finançament sostenibles (IFS). L'Ajuntament podria haver destinat part del Romanent de Tresoreria per a Ús General a finançar l'import que desitjés d'aquestes inversions i no ho va fer, ni va apel·lar al crèdit ni a altres fonts, sinó als recursos propis en la seva totalitat. S'Adjunta com annex a aquestes al·legacions les IFS liquidades a l'exercici 2016.

Reiterem en aquest punt tot l'esmentat en les consideracions inicials:

Quant a l'aplicació del superàvit per reduir deute (en aplicació de l'article 32 de la LOEPSF), cal indicar que en l'exercici 2015, en previsió de la liquidació pressupostària positiva i obtenció de superàvit (de 117.717.141,48€ en termes consolidats), es va procedir a l'amortització anticipada de préstecs, amb càrrec al romanent de tresoreria per despeses generals, per import de 138.387.500,00€ (Exp. 3-148_2015 aprovat pel Plenari del Consell Municipal de 29/12/2015). En aquest sentit, cal dir que l'Ajuntament de Barcelona, per criteris de gestió i eficiència, va anticipar l'aplicació del superàvit per reduir deute al propi exercici en que es va generar el superàvit. La LOEPSF (article 32) esmenta que la menor de les dues magnituds, Romanent de Tresoreria per a Ús General o Capacitat de Finançament (en el cas que ens ocupa la CNF per quantia de 117M€), s'ha de destinar a amortitzar deute. En el cas de l'Ajuntament, com s'ha esmentat, es va anticipar aquesta amortització durant l'any 2015 (i per un major import que la previsió de tancament - 138M€ versus els 117M€ de CNF) donada la seva situació de tresoreria i l'anticipació de previsió de tancament que esdevé del control econòmic financer efectuat (veure taula):

(dades en Euros)	2014	2015	2016
CNF	31.637.421,25	117.717.141,48	120.454.336,04
IFS		22.320.565,78	217.617.438,00
Amortització anticipada		138.387.500,00	
Endeutament viu a 31/12/n	971.679.973,63	835.658.736,82	835.500.000,00
Variació endeutament net		-136.021.236,81	-158.736,82

A més, el volum d'endeutament viu a 31/12/2016 va ser el previst en el PEF 2016-2017 aprovat.

- iv. *Endeutament formalitzat durant l'exercici 2016: La pròrroga pressupostària incorporava 156,6M€ de nou finançament (segons la Sindicatura no susceptible de pròrroga) i finalment es va anar al finançament bancari pel refinançament del deute i no per a finançar inversions.*

AL·LEGACIÓ:

L'import de previsió d'ingressos del capítol 9 prorrogat (exceptuant les partides 94101 i 94102) per l'exercici 2016 va ser de 156.158.736,82€, import coincident amb les amortitzacions contractuals previstes per l'exercici 2016 i incloses en la previsió de despeses del capítol 9 prorrogat (exceptuant les partides 94101 i 94102).

En l'informe d'Intervenció relatiu a la pròrroga es feia constar que qualsevol operació de crèdit a concertar en el 2016 havia de ser aprovada pel Plenari del Consell Municipal.

El Plenari del Consell Municipal d'1 d'abril de 2016 va aprovar la realització d'operacions financeres fins a un import màxim de 156.158.736,82 amb la finalitat de refinançar els venciments de l'exercici 2016.

En base a aquesta aprovació, la Comissió de Govern de data 15 de desembre de 2016 va acceptar les ofertes per a la formalització de préstecs a llarg termini fins a 156.000.000 euros d'acord amb les condicions que es descriuen en els annexos (F-1606-01;-02;-03; 04) amb la finalitat de refinançar els venciments de l'exercici 2016.

L'endeutament viu de l'Ajuntament de Barcelona a 31/12/2016 era de 835.500.000€, 158.736,82€ menys que l'endeutament viu a 31/12/2015.

La intervenció va posar de manifest al seu informe de pròrroga pressupostaria allò que preveu a l'article 50 del TRLRHL, però no va explicitar que el nou finançament previst no fos susceptible de pròrroga ja que el tenor literal de l'article planteja el següent dubte: l'abast de la restricció d'accés al crèdit que té l'art. 50 del TRLRHL en relació amb l'art. 49.2.d) del mateix cos legal, quan l'Ajuntament té el pressupost prorrogat, i si arriba fins a la prohibició de substitució d'operacions financeres, o bé s'ha de modular d'acord el principi de prudència financera del 48 bis, i es poden fer substitucions per millorar les condicions totals o parcials, de les operacions, sense el termini.

En resposta al dubte plantejat per part de la Intervenció Municipal mitjançant una consulta a l'òrgan de tutela financera (la Direcció General de Política Financera, Assegurances i Tresor de la Generalitat de Catalunya), aquest òrgan va considerar que:

“D'acord amb l'article 50 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, durant el període de pròrroga pressupostària únicament es poden concertar les operacions de crèdit a llarg termini destinades al finançament d'inversions que estiguin vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma que preveuen els apartats 1, 2, 3 i 6 de l'article 177 d'aquesta Llei.

Aquesta restricció no és aplicable a les operacions de crèdit a llarg termini que no estan destinades al finançament de nova despesa d'inversió sinó que es destinen o tenen per finalitat la conversió i substitució total o parcial d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents, en els termes previstos a l'article 49.2.d) de la Llei.”

En base a la interpretació que l'òrgan de tutela financera fa de l'article 50 del TRLRHL, es pot concloure que l'import de 156,15 milions d'euros en concepte de nou endeutament és susceptible de ser prorrogat sempre que es destini a la conversió i substitució total o parcial d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents, en els termes previstos a l'article 49.2.d) del TRLRHL.

Aquest extrem (el destí del nou endeutament a la conversió i substitució total o parcial d'operacions de crèdit a llarg termini preexistents) no quedava suficientment acreditat a la documentació presentada de pròrroga pressupostària per a l'exercici 2016 ja que el decret de pròrroga, respecte al capítol 9 d'ingressos per nou finançament únicament indica "cal remarcar que els imports indicats guarden simetria amb les previsions prorrogables al capítol 9 de despeses". En tot cas, els ingressos obtinguts com a nou endeutament al 2016 es van destinar íntegrament a cancel·lar dos dels préstecs que vencien el 2016, per un total de 110.03 M€, i a atendre la quota d'amortització del 2016 de quatre préstecs més, per un import total de 46,13 M€.

Per tant, al no destinar-se el nou finançament per a una nova despesa d'inversió s'ha de tenir en compte allò que assenyala el propi òrgan de control extern més endavant al seu informe:

"Si l'Ajuntament hagués previst aquest refinançament en l'expedient de la pròrroga del pressupost per al 2016, en lloc d'un nou finançament per a una nova despesa d'inversió, no s'hauria vulnerat la normativa quant a que, en situació de pròrroga pressupostària només es poden concertar operacions de crèdit a llarg termini per finançar inversions vinculades directament a modificacions de crèdit tramitades en la forma de crèdit extraordinari o de suplement de crèdit. En aquest cas, el dèficit pressupostari quantificat per la Sindicatura en l'observació a de l'apartat 2.2.1, de 63,56 M€, no s'hauria produït, sinó que hauria estat quantificat en un superàvit pressupostari de 92,60 M€."

Adicionalment, i atès que mitjançant petició de la *Secretaria General de Financiación Autonómica y Local del Ministerio de Hacienda y Función Pública*, va ser requerida a aquest Ajuntament la informació referent a la operació de refinançament, cal afegir que enviada la mateixa, aquesta ha estat acceptada sense comentaris ni requeriments addicionals per part de l'esmentat òrgan.

- v. *Pel que fa als expedients de modificacions de crèdit generats per ingressos (es van tramitar 36 expedients dels que la Sindicatura ha seleccionat 9) es detecten, en opinió de l'òrgan de fiscalització, INCIDÈNCIES en la tramitació les generacions de crèdit que venen de l'impost d'Estades en Establiments Turístics (IEET) i la utilització del romanent de Tresoreria per a despeses amb finançament afectat com a fonts de finançament dels crèdits generats per ingressos.*

AL·LEGACIÓ:

L'import de 4,63 milions d'euros d'ingressos del Fons de Turisme del 2015 que no va ser objecte de generacions de crèdit en l'exercici 2015 es va ajustar a la liquidació del Pressupost 2015 com excés de finançament afectat. D'aquesta manera, i aplicant un criteri de prudència, s'assegurava que aquests ingressos finalistes no formaven part del Romanent de Tresoreria per a despeses Generals i, per tant, s'evitava que es destinessin a finançar despeses no relacionades amb el foment del turisme. Aquest import que obligatòriament ha de destinar-se al foment del turisme va finançar al 2016 modificacions de crèdit (generacions de crèdit per ingressos) per a dotar projectes de turisme aprovats per la Comissió

de Govern, de la mateixa manera que s'hauria tramitat la modificació si els ingressos s'haguessin reconegut en el mateix exercici. Al 2016 no era possible destinar aquest import d'excés de finançament afectat a la incorporació de romanents de crèdit del 2015 ja que no es van dotar pressupostàriament al 2015 projectes concrets aprovats i per tant no hi havia en el pressupost de despeses 2015 crèdits a incorporar. Si al 2015 s'hagués generat crèdit a un projecte genèric de turisme pendent de concreció per la Comissió de Govern i s'hagués incorporat com a romanent de crèdit disponible al pressupost 2016 finançat amb l'excés de finançament afectat, al 2016 hauria estat objecte de baixes per transferència de crèdit per a dotar els projectes concrets del Fons de Turisme aprovats. Aquesta baixa d'incorporacions de romanents de crèdit no respectaria la limitació de les transferències de crèdit establerta a l'article 180 1. b) del RDL 2/2004. L'impacte en l'estabilitat pressupostària hagués estat el mateix tant si al 2016 es doten els projectes amb la modalitat de generació de crèdit com amb la modalitat d'incorporació de romanents de crèdit ja que, en tots dos casos, la font de finançament seria l'excés de finançament afectat.

- vi. *En referència a les Transferències de Crèdit, l'informe de la Sindicatura fa observacions al nivell de vinculació jurídica dels crèdits de capítol 6 i 7 i a l'enregistrament de les "mini transferències d'inversió"; a la limitació dels crèdits pressupostaris modificats mitjançant transferències de crèdit (no poden afectar a crèdits ampliables ni als extraordinaris concedits durant l'exercici), on l'informe explicita l'incompliment comprovat, al seu parer, en el cas dels suplementes de crèdit, expedients tramitats per la Gerència de RRHH, el cas d'una transferència de crèdit no tramitada com a crèdit extraordinari (aportació patrimonial a BSAV i compra accions FIRA 2000), una transferència de crèdit no tramitada per l'òrgan competent, l'omissió de tràmit de publicitat d'una transferència de crèdit (crèdits de personal) i finalment l'aprovació de transferències amb criteris retroactius (segons decret d'Alcaldia).*

AL·LEGACIÓ:

En referència a l'enregistrament de les "mini transferències d'inversió" cal dir que el seu enregistrament amb un codi d'òrgan d'aprovació diferent al de les transferències permet fer un seguiment i control dels projectes de capítol 6 i 7. En aquest sentit, la Base d'Execució 6a. apartat 2 del pressupost 2015 vigent per al 2016 preveu:

"La vinculació jurídica dels crèdits de despeses de capítol 6 i 7 està definit únicament pel capítol i l'àrea de despesa. Les aplicacions pressupostàries de despeses d'aquests capítols previstes al codi orgànic 0703, podran ser distribuïdes entre les diferents àrees i Districtes, encara que no tinguin aplicació pressupostària prevista al pressupost, sempre i quan es respecti l'àrea de despesa."

Quant a les limitacions dels crèdits pressupostaris modificats mitjançant transferències de crèdit, la interpretació aplicada a la limitació de les transferències de crèdit respecte dels crèdits extraordinaris és que els crèdits extraordinaris no poden ser objecte de baixa per transferència però sí poden ser objecte d'alta de

la mateixa manera com està previst a l'article 180 1. b) RDL 2/2004 per als suplementes de crèdit.

Pel que fa a una **Transferència de crèdit no tramitada com un crèdit extraordinari**, el criteri utilitzat per a determinar la modalitat de modificació de crèdit que correspon aprovar quan es tracta d'una aplicació pressupostària nova és l'existència de la vinculació jurídica del crèdit al qual pertany l'aplicació pressupostària. En cas d'existir la vinculació jurídica es considera transferència i si no existeix, crèdit extraordinari. Així, en el pressupost inicial prorrogat del 2015 per a l'exercici 2016 figurava la vinculació jurídica del crèdit corresponent a l'aplicació pressupostària de capítol 8 "Aportacions patrimonials a Barcelona Sagrera Alta Velocitat SA", fet pel qual es va considerar possible la seva dotació mitjançant la modalitat de transferència.

La interpretació de que per fer una alta per transferència és necessària l'existència de crèdit a l'aplicació a la que imputar el crèdit es basa exclusivament en la regulació dels crèdits extraordinaris però no té en compte la regulació sobre transferències de crèdit, que en la normativa local (art 179 RDL 2/2004) no exigeix que la partida tingui consignació pressupostària.

La llei 47/2003 General pressupostària pot servir per interpretar la normativa local. L'article 52 que regula les transferències de crèdit diu al seu punt 1 que poden realitzar-se inclús amb la creació de crèdits nous. A més, l'article 55, que regula els crèdits extraordinaris, els dóna un caràcter subsidiari: es preveuen quan la dotació d'un crèdit no resulti possible a través de la resta de figures de modificacions previstes a l'article 51 (transferències, generacions...).

Barcelona, a 12 de desembre de 2018

Jordi Ayala
Gerent de Presidència i Economia

Antonio Muñoz
Interventor General

5.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. Com a conseqüència de les al·legacions rebudes s'han suprimit o modificat tres paràgrafs de l'apartat 2.2.2.4 i un paràgraf de l'observació número 5, tal com s'indica amb una nota al peu de pàgina.

La resta del text del projecte d'informe no s'ha alterat perquè s'entén que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment o perquè no es comparteixen els judicis que s'hi exposen.

